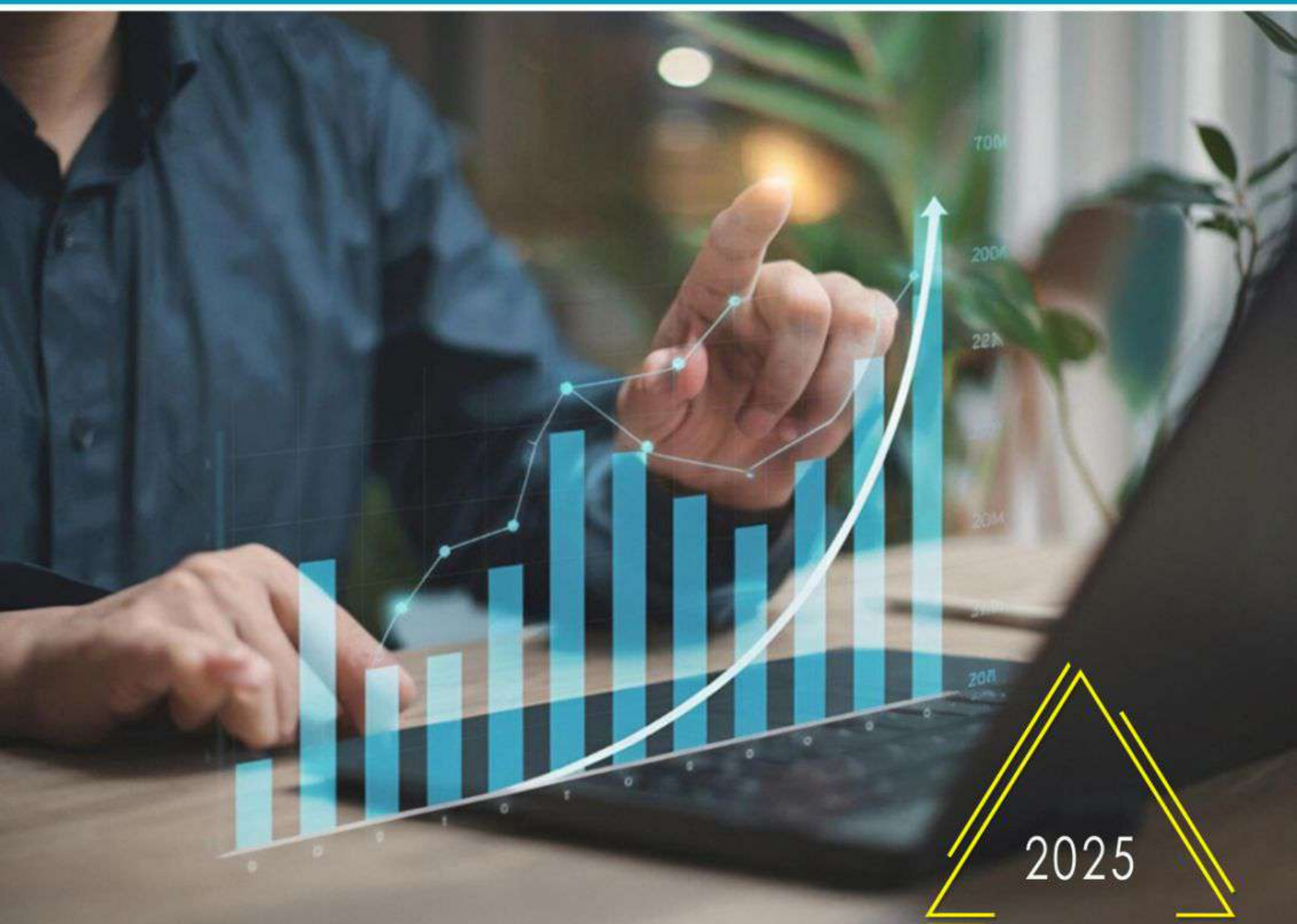

Міністерство освіти і науки України

Державна наукова установа
«Інститут освітньої аналітики»

МОНІТОРИНГ ЗМІН МЕРЕЖІ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ВІДПОВІДНО ДО РЕГІОНАЛЬНИХ ПЛАНІВ

НАУКОВИЙ КОЛЕКТИВ АВТОРІВ

Денисюк О. Я., заступник начальника відділу освітньої статистики і аналітики,

Дронь Т. О., науковий співробітник сектору шкільної освіти відділу освітньої статистики і аналітики,

Титаренко Н. В., завідувач сектору шкільної освіти відділу освітньої статистики і аналітики,

Ткаченко В. В., науковий співробітник сектору дошкільної освіти відділу освітньої статистики і аналітики.

ЗМІСТ

	Стор.
Вступ	4
Короткий висновок й ключові показники моніторингу	5
1. Огляд стану мережі закладів загальної середньої освіти (ураховуючи спеціальні ЗЗСО) за даними Державної служби статистики України	6
1.1. Стан мережі закладів загальної середньої освіти (ураховуючи спеціальні ЗЗСО) (станом на початок 2024/2025 навчального року)	6
1.2. Динаміки мережі закладів загальної середньої освіти (ураховуючи спеціальні ЗЗСО) (за 2021/2022 та 2024/2025 навчальні роки)	20
2. Огляд стану мережі закладів загальної середньої освіти, що функціонують і надають освітні послуги, за даними ДНУ «Інститут освітньої аналітики» у вигляді DashBoard	31
2.1. Динаміки мережі закладів загальної середньої освіти, що функціонують і надають освітні послуги (за період з 01.09.2024 до 01.06.2025 року)	31
2.2. Стан мережі закладів загальної середньої освіти, що функціонують і надають освітні послуги (станом на 01.06.2025 року)	35
Висновки	39
Рекомендації	41
Додатки	42

Вступ

У 2024/2025 навчальному році в Україні продовжується реалізація регіональних планів оптимізації мережі закладів загальної середньої освіти, що є складовою реформи «Нова українська школа» та державної освітньої політики в умовах воєнного стану. Моніторинг змін у мережі закладів здійснюється Міністерством освіти і науки України спільно з обласними військовими адміністраціями та місцевими органами управління освітою з метою забезпечення раціонального використання ресурсів, підвищення якості освітніх послуг та створення умов для розвитку профільної старшої школи.

В умовах демографічних змін, внутрішньої міграції населення та безпекових викликів особливого значення набуває регулярний аналіз кількісних і структурних показників мережі закладів. Це дозволяє своєчасно виявляти тенденції, прогнозувати потреби освітньої системи та забезпечувати рівний доступ дітей до якісної освіти незалежно від місця проживання.

Представлені результати моніторингу відображають стан мережі закладів загальної середньої освіти на початок та закінчення 2024/2025 навчального року, демонструють основні тенденції розвитку та визначають орієнтири для подальших управлінських рішень на національному та регіональному рівнях.

У інформаційно-аналітичних матеріалах представлено результати виконання системного щорічного моніторингу змін мережі закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) відповідно до регіональних планів Плану заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2024 року та оперативного плану Міністерства освіти і науки України на 2025 рік.

Короткий висновок й ключові показники моніторингу

Узагальнюючи результати моніторингу, можна констатувати, що мережа закладів загальної середньої освіти в Україні зазнала помірною скорочення (–3,2 %), однак це супроводжується якісною трансформацією через створення наукових ліцеїв та гімназій. Відбувається поступовий перехід від кількісного збереження мережі до її якісного оновлення відповідно до цілей реформи «Нова українська школа». Подальший розвиток потребує збереження балансу між оптимізацією та забезпеченням доступності освіти для всіх дітей, особливо в умовах воєнного стану та регіональних диспропорцій.

Ключові показники моніторингу

Загальна мережа закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) на початок 2024/2025 н.р. становила 12 291 заклад проти 12 701 закладу на початок 2023/2024 н.р.

Загальне скорочення мережі за рік – –3,2 %.

Збільшення кількості наукових ліцеїв – +25,0 %.

Зростання кількості гімназій з початковою школою – +1,0 %.

Оптимізація мережі відбулася відповідно до затверджених регіональних планів, у тому числі із врахуванням спеціальних ЗЗСО.

1. Огляд стану мережі закладів загальної середньої освіти (ураховуючи спеціальні ЗЗСО) за даними Державної служби статистики України¹

1.1. Стан мережі закладів загальної середньої освіти (ураховуючи спеціальні ЗЗСО) (станом на початок 2024/2025 навчального року)

Станом на початок 2024/2025 навчального року функціонував 12 291 заклад загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО) (включаючи спеціальні ЗЗСО) усіх типів. Найбільше серед них ліцеїв з початковою школою та гімназією (43,4 %, 5 329 од.). Натомість, відновила свою освітню діяльність існуюча у 2021/2022 навчальному році одна школа соціальної реабілітації (рис. 1). Як розподілено ЗЗСО деяких типів за регіонами, представлено в додатку 1.

Загалом ЗЗСО (включаючи спеціальні заклади освіти) всіх типів відвідувало 3 743 887 учнів (включаючи учнів спеціальних класів), їх навчали 380 877 учителів (включаючи сумісників).

¹ У цьому розділі проаналізовано дані Державної служби статистики України (<https://www.ukrstat.gov.ua/>).

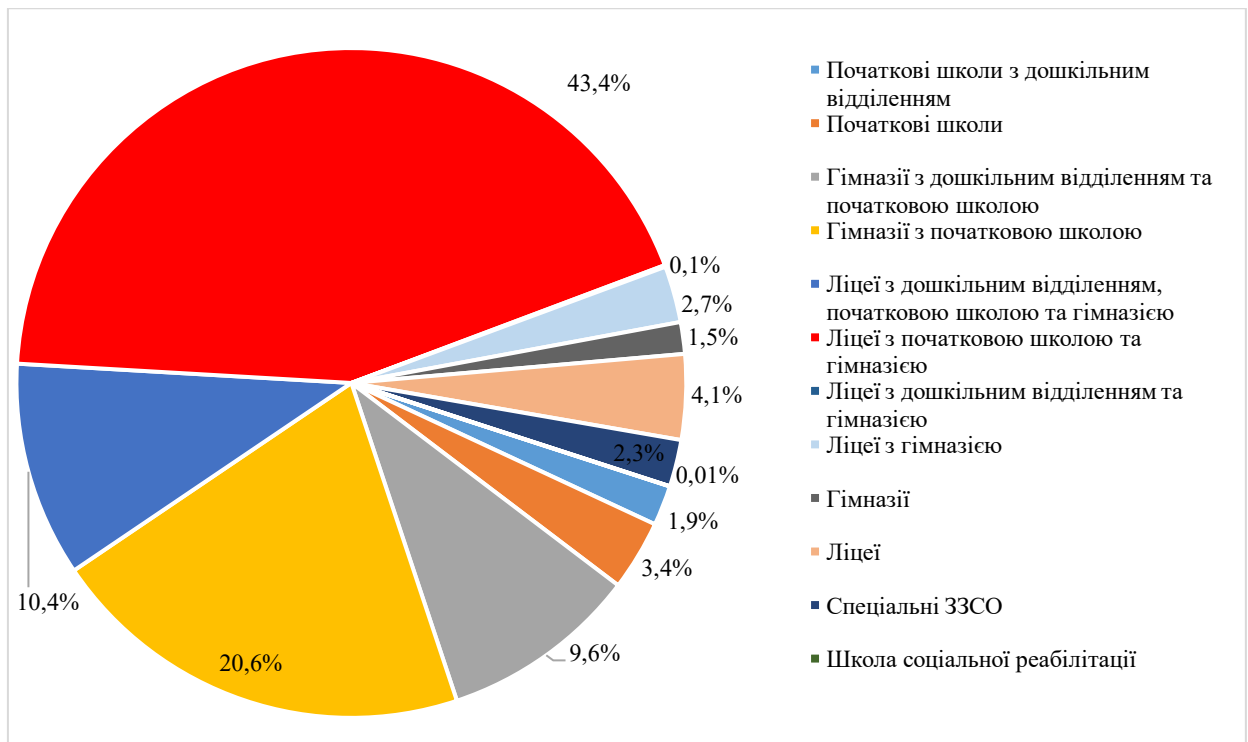

Рис. 1. Розподіл кількості закладів загальної середньої освіти (включаючи спеціальні ЗЗСО) за типами на початок 2024/2025 н. р., од.

Серед 506 (4,1 %, рис. 1) ліцеїв, 89 мають певне тематичне спрямування. Наприклад, 25 (28,1 %) ліцеїв – наукові, 23 (25,8 %) – спортивні. Найменше серед них військових (військово-морських, військово-спортивних), лише 5,6 % (рис. 2).

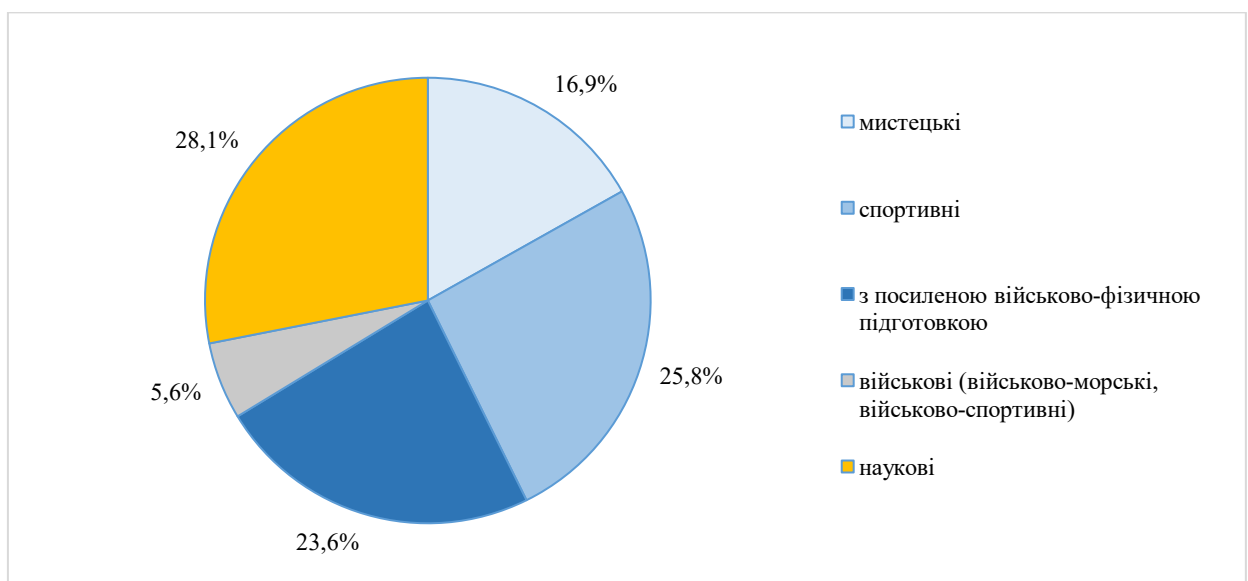

Рис. 2. Розподіл кількості ліцеїв за типами на початок 2024/2025 н. р., од.

У Львівській (1 077 од.) і Дніпропетровській (820 од.) областях найбільше ЗЗСО (включаючи спеціальні заклади освіти), у Луганській (83 од.) і Херсонській (174 од.) – найменше (рис. 3).

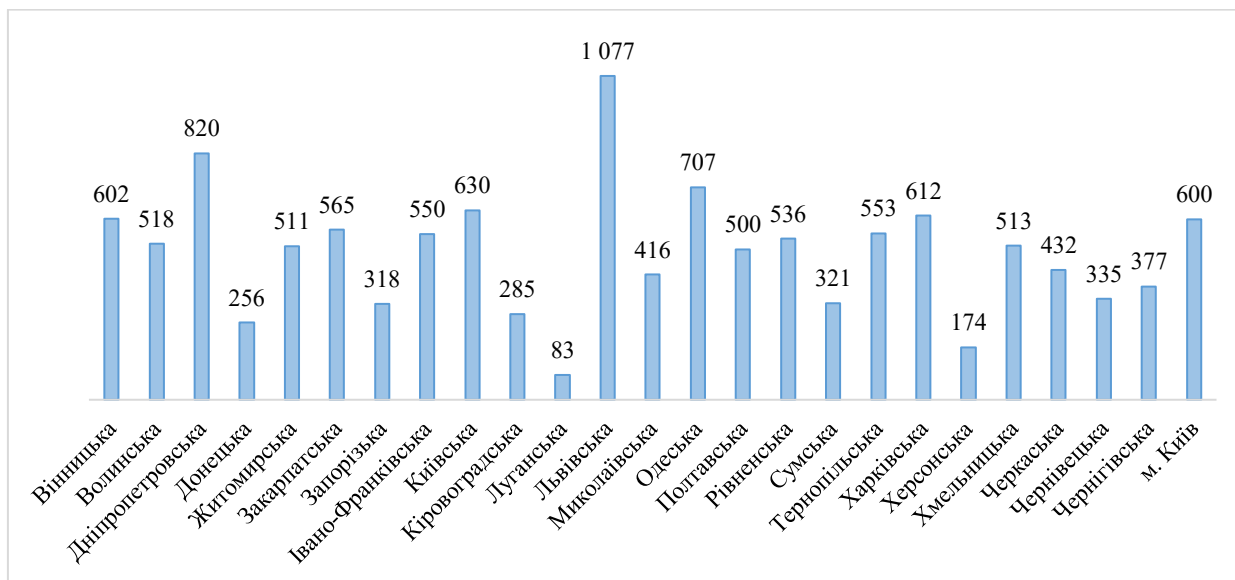

Рис. 3. Розподіл кількості закладів загальної середньої освіти (включаючи спеціальні ЗЗСО) за регіонами на початок 2024/2025 н. р., од.

Найбільша кількість учнів (включаючи учнів спеціальних класів) відвідували ЗЗСО (включаючи спеціальні заклади освіти) в м. Києві (334 959 осіб) та Дніпропетровській (308 580 осіб) області, найменше – в Луганській (20 586 осіб) та Херсонській (57 001 особа) областях (рис. 4).

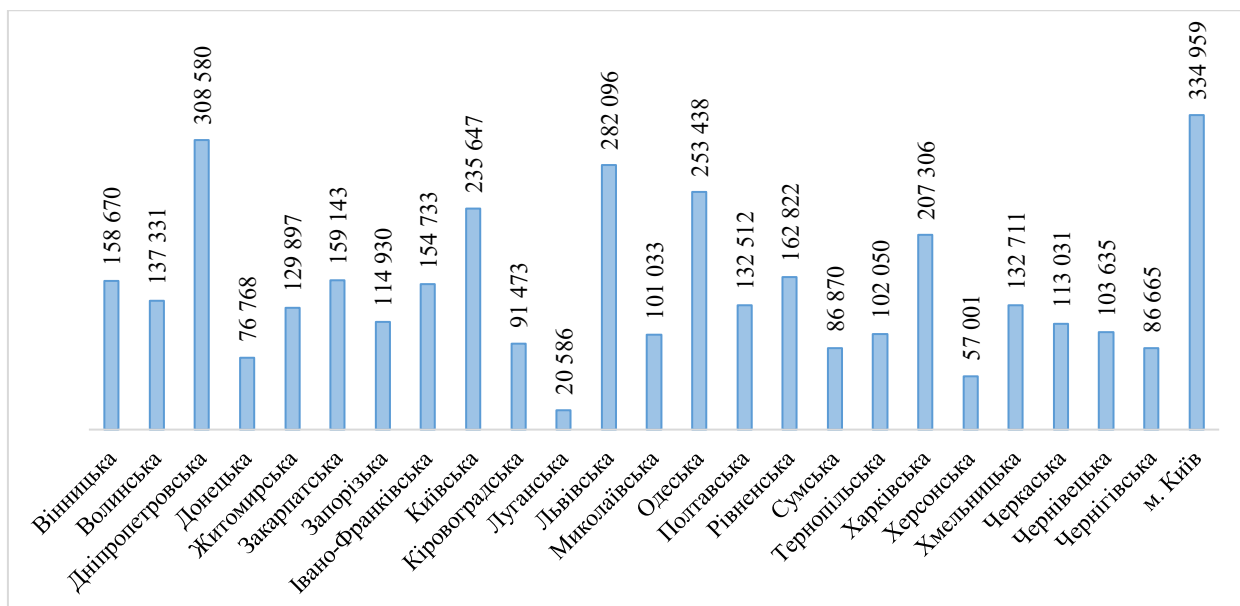

Рис. 4. Розподіл кількості учнів у закладах загальної середньої освіти (включаючи спеціальні ЗЗСО та учнів спеціальних класів) за регіонами на початок 2024/2025 н. р., осіб

Найбільше вчителів (уключаючи сумісників) проводять заняття для учнів у ЗЗСО (включаючи спеціальні заклади освіти) Львівської області (32 924 особи), найменше – Луганської (1 874 особи) (рис. 5).

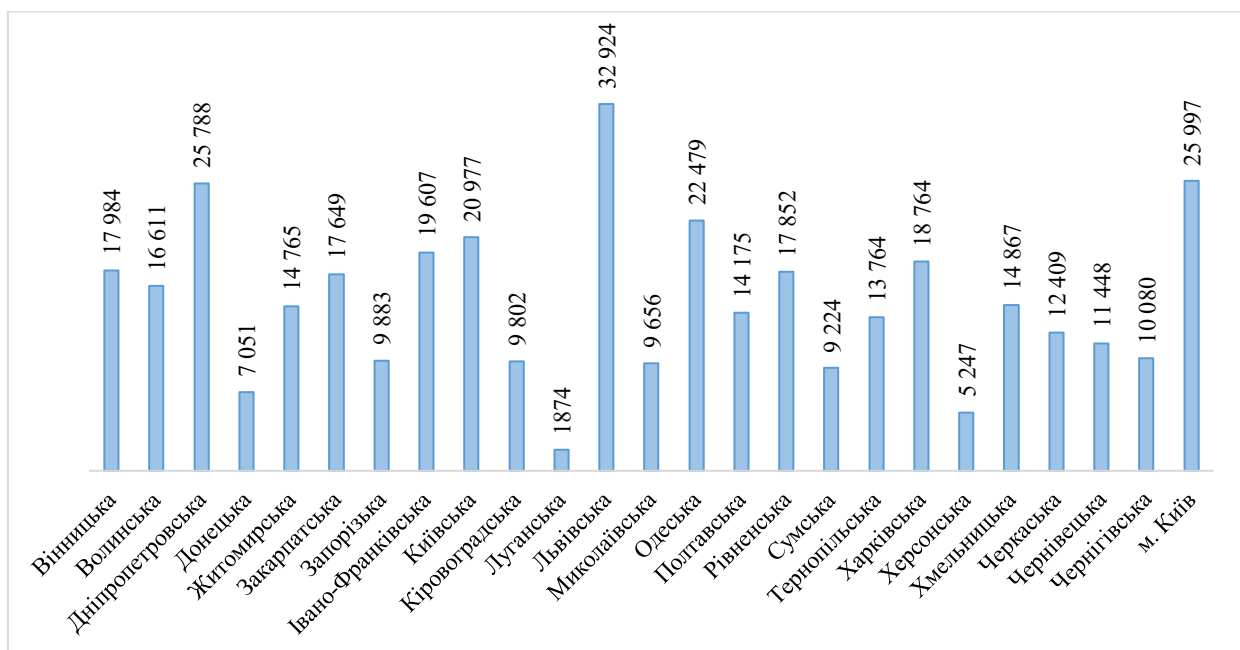

Рис. 5. Розподіл кількості вчителів (включаючи сумісників) у закладах загальної середньої освіти (включаючи спеціальні ЗЗСО) за регіонами на початок 2024/2025 н. р., осіб

Загалом усереднено по Україні здобувало освіти у одному ЗЗСО (включаючи спеціальні ЗЗСО та учнів спеціальних класів) 305 учнів, а організовували їх освітню діяльність 31 учитель. У м. Києві заклади освіти мають найбільше навантаження, тут один заклад у середньому приймає 538 учнів і працює 43 учителя. Тернопільська область займає останню позицію щодо кількості учнів на один заклад – 185 осіб. Щодо кількості учителів на один заклад освіти – останню позицію посідають Луганська і Миколаївська (по 23 особи) області (рис. 6).

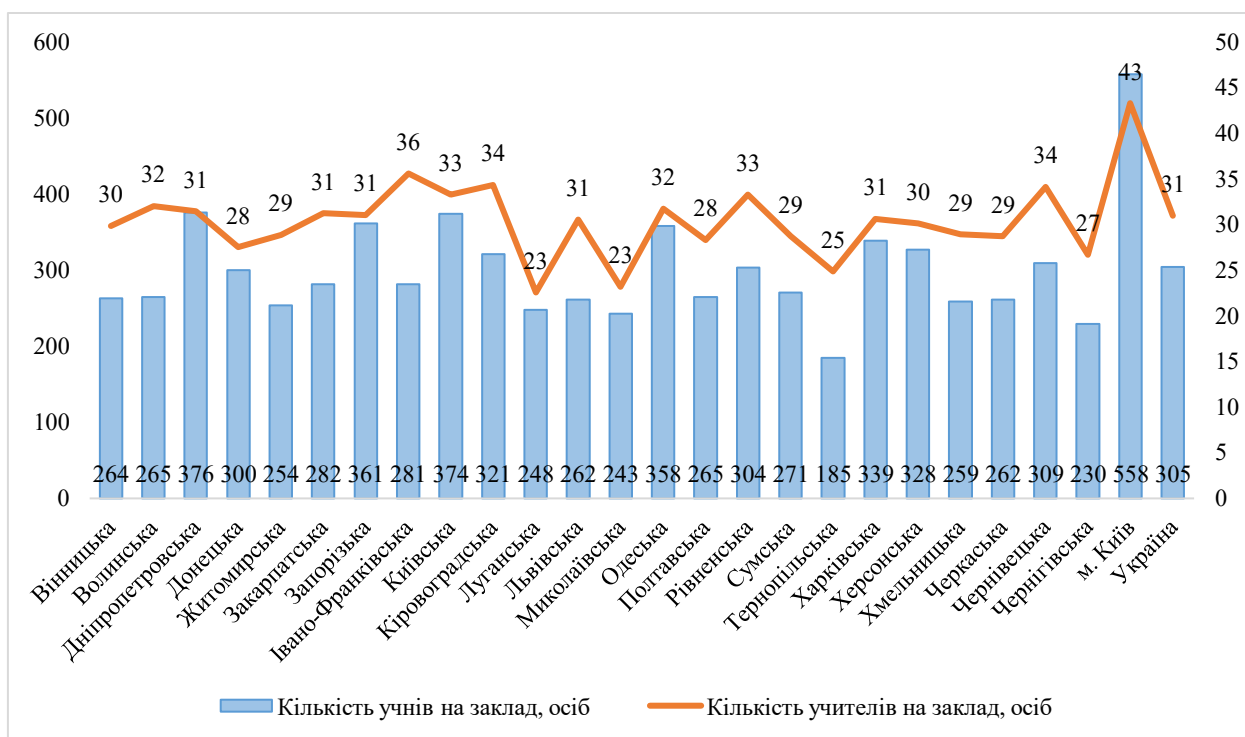

Рис. 6. Розподіл кількості учнів і вчителів на один заклад загальної середньої освіти (включаючи спеціальні ЗЗСО) за регіонами на початок 2024/2025 н. р., осіб

Розглядаючи детально різні типи ЗЗСО, маємо наступне. Київська область (706 осіб) та м. Київ (712 осіб) лідери в наповнюваності ліцеїв з початковою школою та гімназією. Вони ж (Київська область – 52 особи, м. Київ – 51 особа) разом з Івано-Франківською областю (52 особи) лідери по кількості учителів на один відповідний заклад освіти (рис. 7).

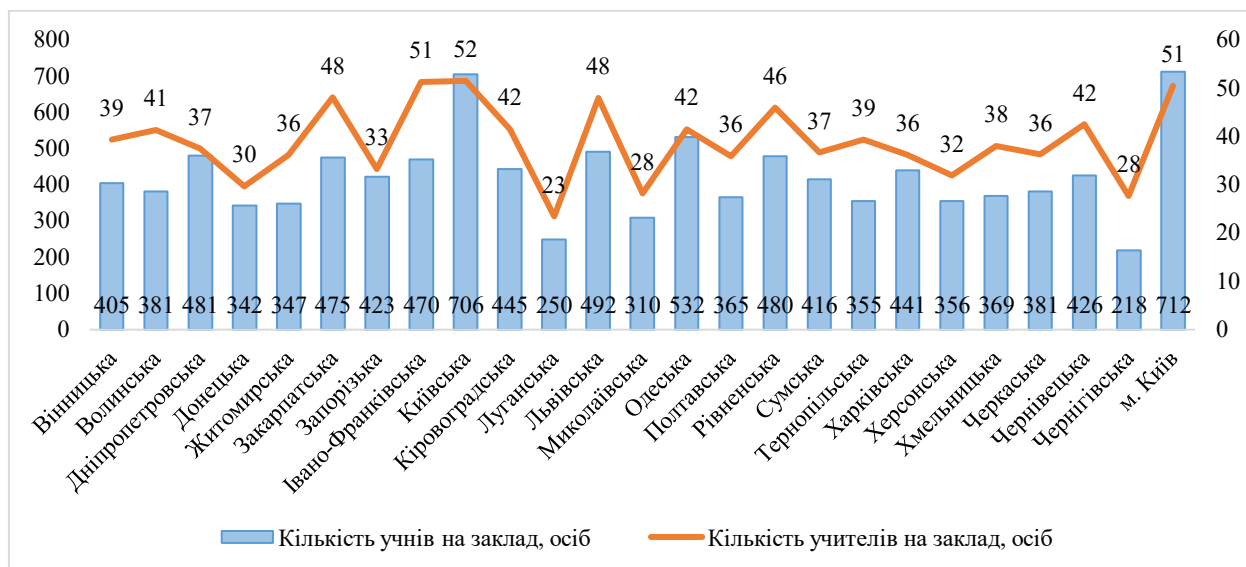

Рис. 7. Розподіл кількості учнів і вчителів на один ліцей з початковою школою та гімназією за регіонами на початок 2024/2025 н. р., осіб

По гімназіях з початковою школою за наведеними вище показниками також лідирує м. Київ, де один заклад відвідують усереднено 492 учні а навчають їх 38 учителів. Тернопільська область займає останню позицію: 72 учнів на одну гімназію з початковою школою й 16 учителів на один заклад освіти (рис. 8).

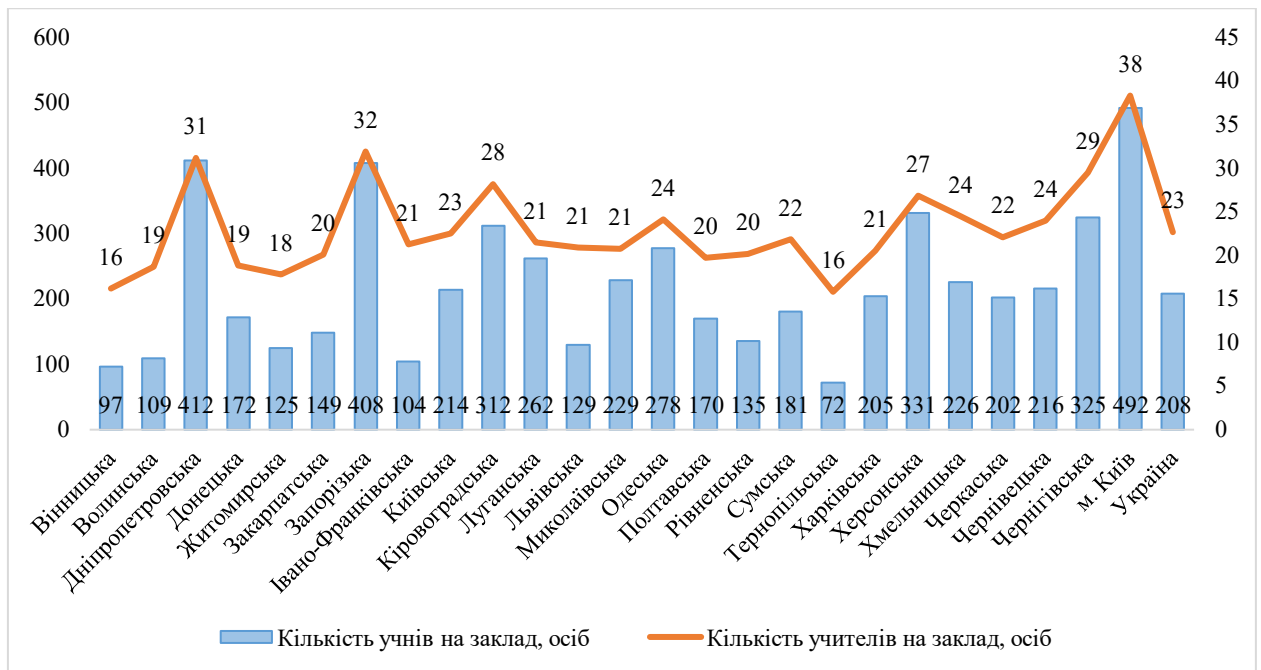

Рис. 8. Розподіл кількості учнів і вчителів на одну гімназію з початковою школою за регіонами на початок 2024/2025 н. р., осіб

Серед початкових шкіл м. Київ лідер по кількості учнів на один заклад освіти (587 осіб), у Харківській області у середньому навантаження таких закладів освіти найменше (86 осіб). Закарпатська область лідер за показником «кількість учителів на один заклад освіти» (54 особи), у Харківській області цей показник найнижчий (12 осіб). У Донецькій, Рівненській та Чернівецькій областях відсутні відокремлені початкові школи (рис. 9).

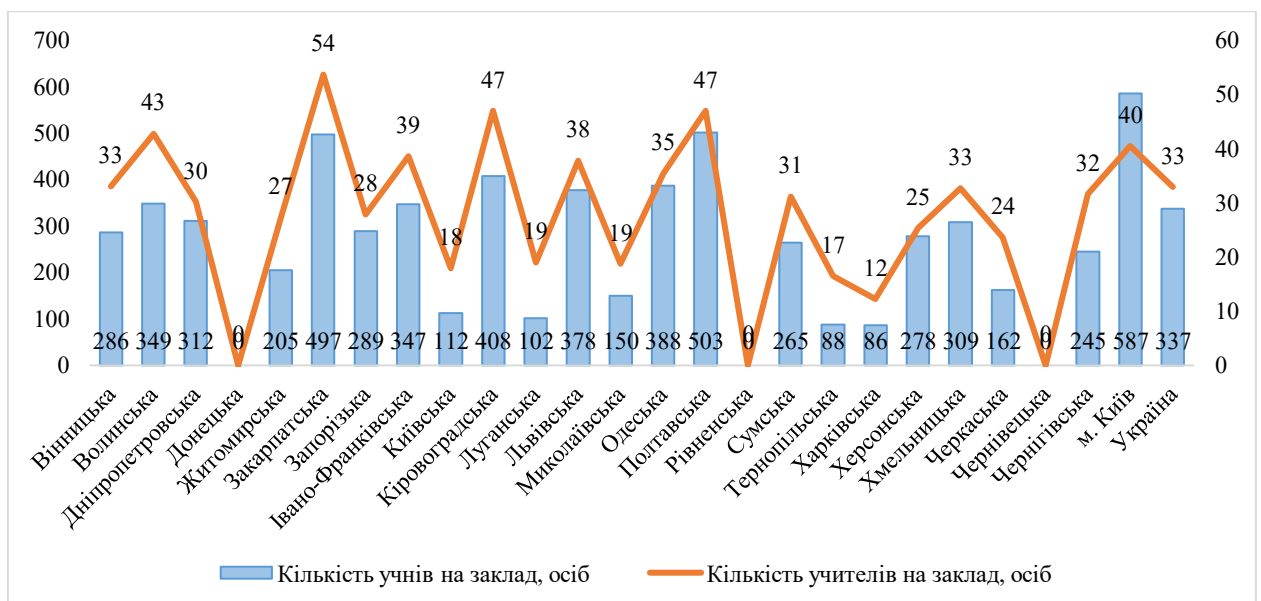

Рис. 9. Розподіл кількості учнів і вчителів на одну початкову школу за регіонами на початок 2024/2025 н. р., осіб

Військові ліцеї функціонують лише і трьох регіонах України: Львівська, Сумська області та м. Київ. Загалом по Україні маємо усереднено 446 учнів і 38 учителів на один відповідний ліцей. Обидві цифри сформовані загалом за рахунок м. Києва (рис. 10). Незважаючи на малу чисельність цих закладів, їх навантаження є найбільшим серед досліджуваних типів ЗЗСО.

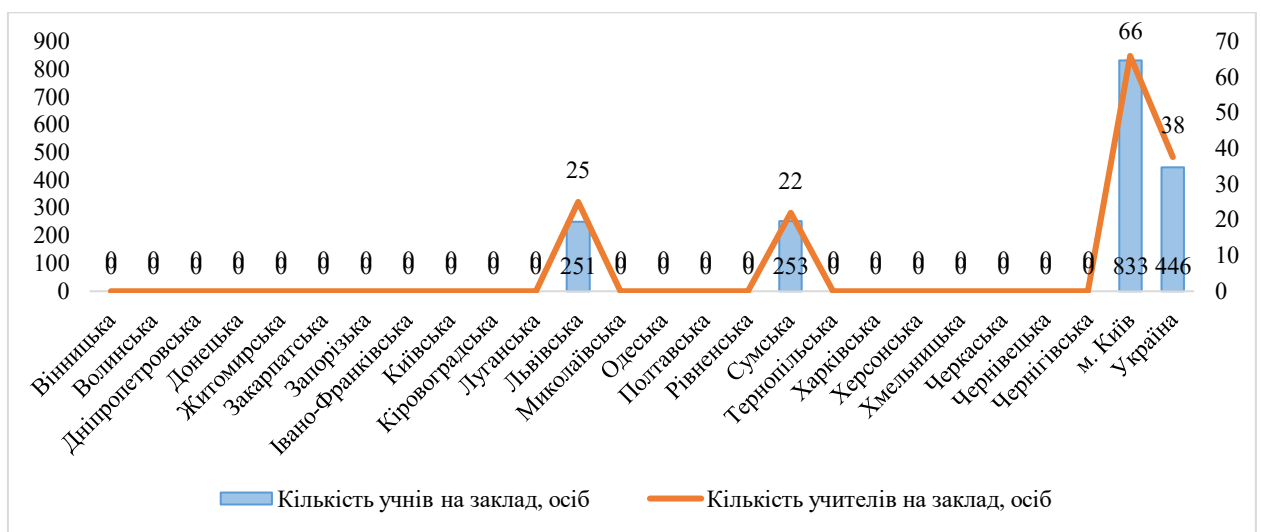

Рис. 10. Розподіл кількості учнів і вчителів на один військовий ліцей за регіонами на початок 2024/2025 н. р., осіб

Військово-морський ліцей лише один і він надає освітні послуги в Одеській області. У ньому навчаються 197 учнів і працюють 19 учителів (рис. 11).

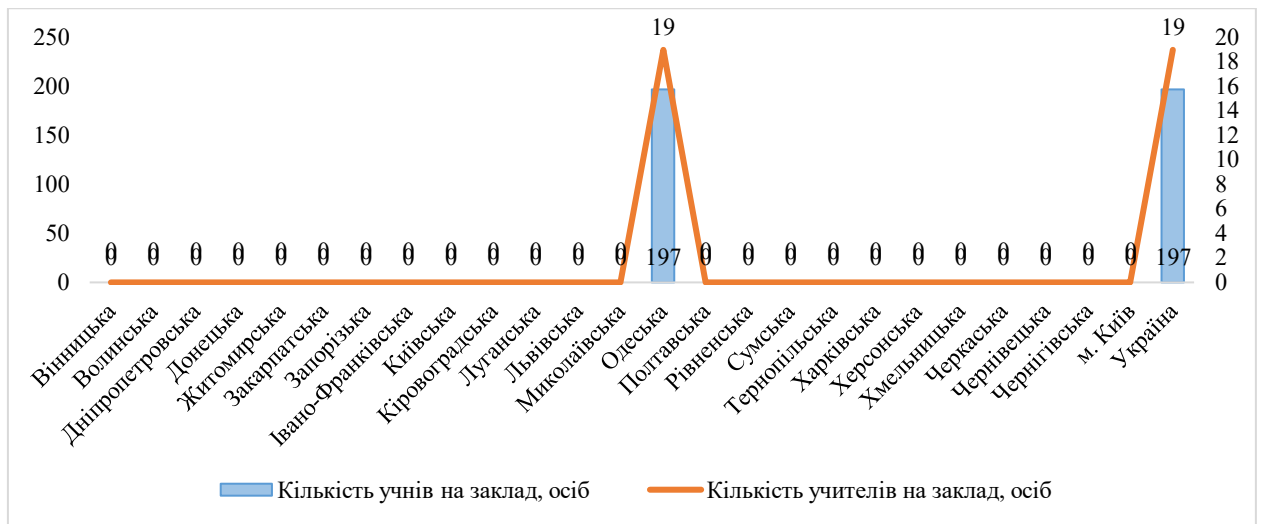

Рис. 11. Розподіл кількості учнів і вчителів на один військово-морський ліцей за регіонами на початок 2024/2025 н. р., осіб

Також є один військово-спортивний ліцей в Чернівецькій області. У ньому навчається 191 учень і працюють 25 учителів (рис. 12).

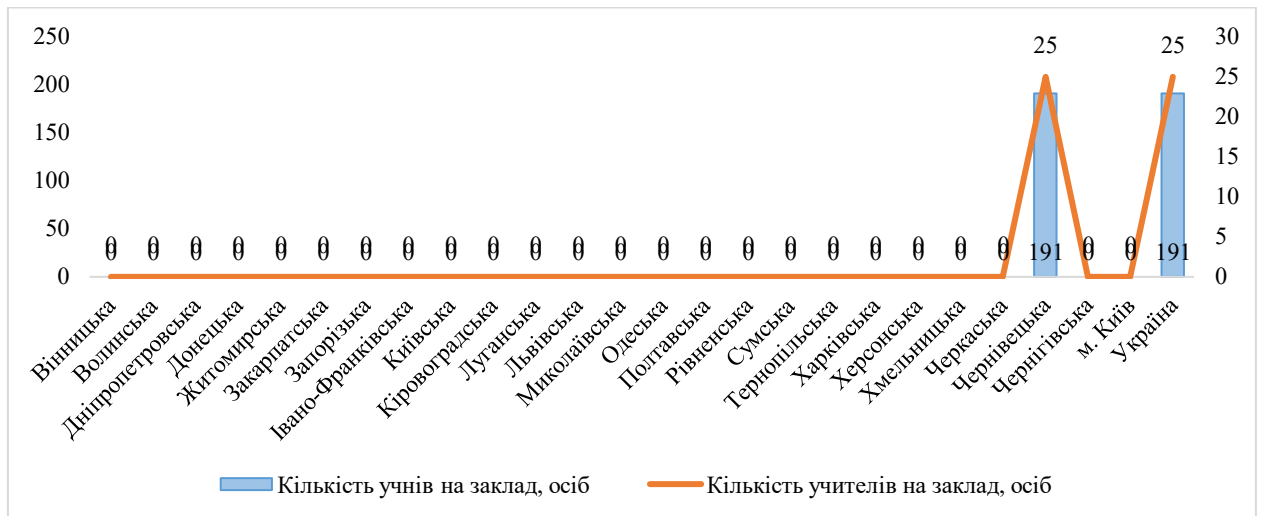

Рис. 12. Розподіл кількості учнів і вчителів на один військово-спортивний ліцей за регіонами на початок 2024/2025 н. р., осіб

У одному ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою усереднено навчається 238 учнів, натомість у ряді областей цей показник значно перевищує усереднений. Наприклад, у Волинській області один відповідний ліцей відвідує 1 147 учнів, у Львівській області – 448 учнів тощо.

Показник 27 учителів на один ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою також у деяких областях значно вищий. Наприклад, та ж Волинська область має 120 учителів на один заклад освіти. Натомість, у дев'яти областях такі заклади освіти відсутні (рис. 13).

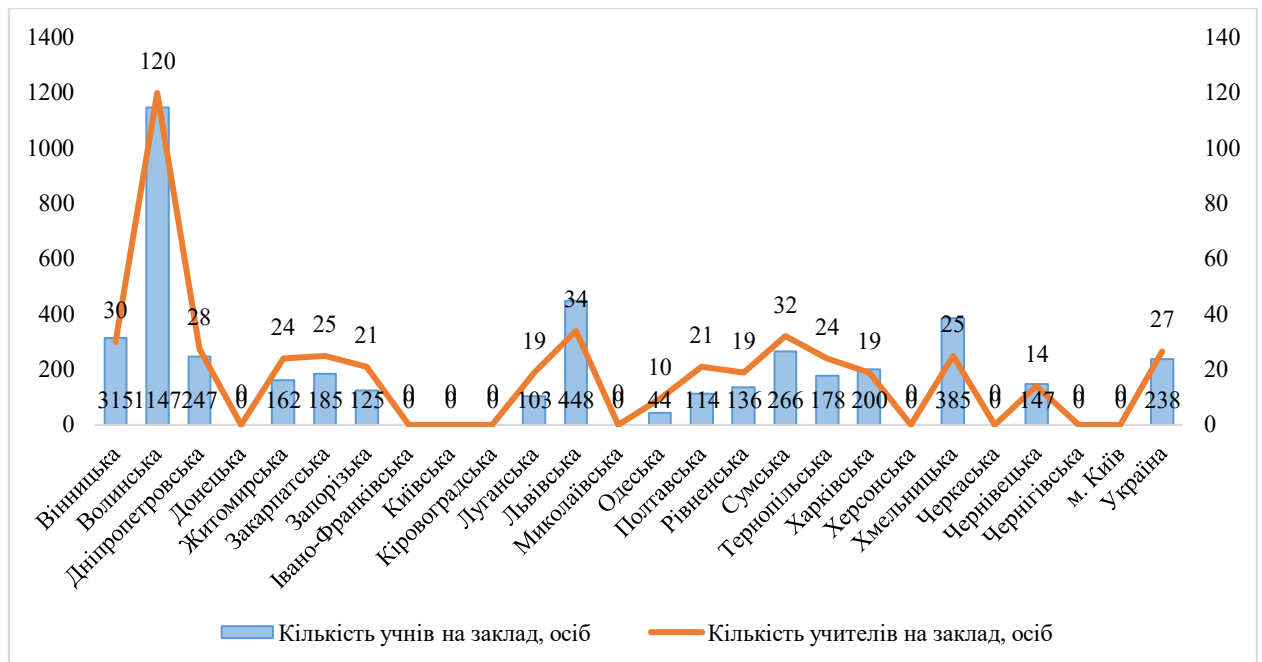

Рис. 13. Розподіл кількості учнів і вчителів на один ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою за регіонами на початок 2024/2025 н. р., осіб

По одному мистецькому ліцею організовано в дев'яти областях України та п'ять ліцеїв – в м. Києві. Загалом один такий ліцей відвідує 185 учнів і працюють в них 31 учитель. Найбільш завантаженим є відповідний ліцей в Харківській області (314 осіб), найменш завантажений ліцей в Полтавській області (80 осіб). Черкаська область лідер за показником «кількість учителів на один мистецький ліцей» (45 осіб) (рис. 14)

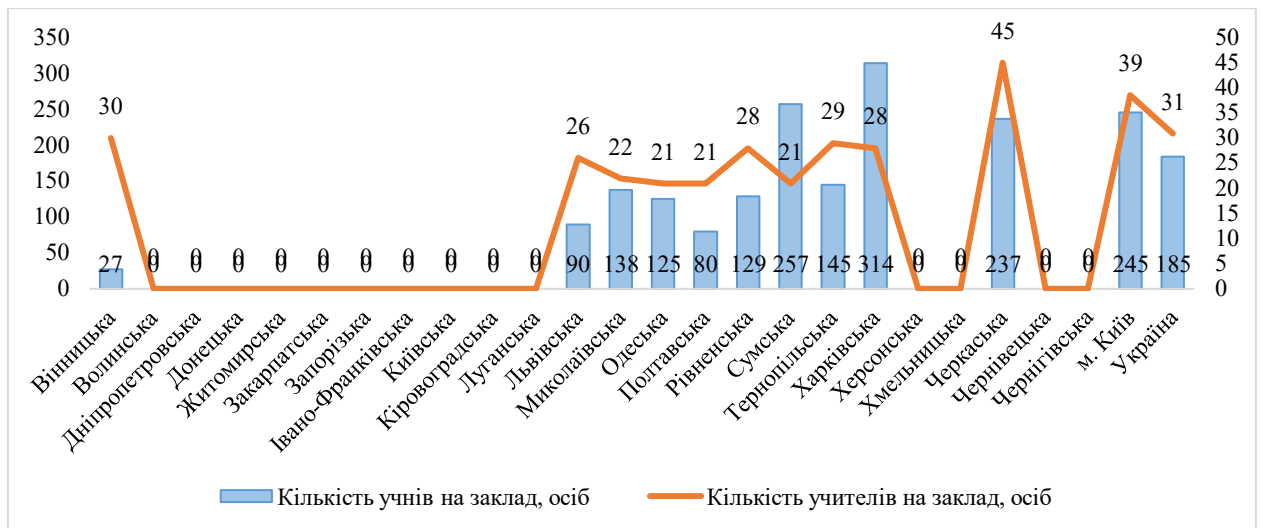

Рис. 14. Розподіл кількості учнів і вчителів на один мистецький ліцей за регіонами на початок 2024/2025 н. р., осіб

У одному науковому ліцеї у середньому здобуває освіту 381 учень і працює 45 учителів. У дев'яти областях такі заклади освіти відсутні. Серед інших областей, у Одеській області найбільше учнів (835 осіб) відвідує одну відповідну установу. Ця ж область лідер за показником «кількість учителів на один науковий ліцей» (121 особа) (рис. 15).

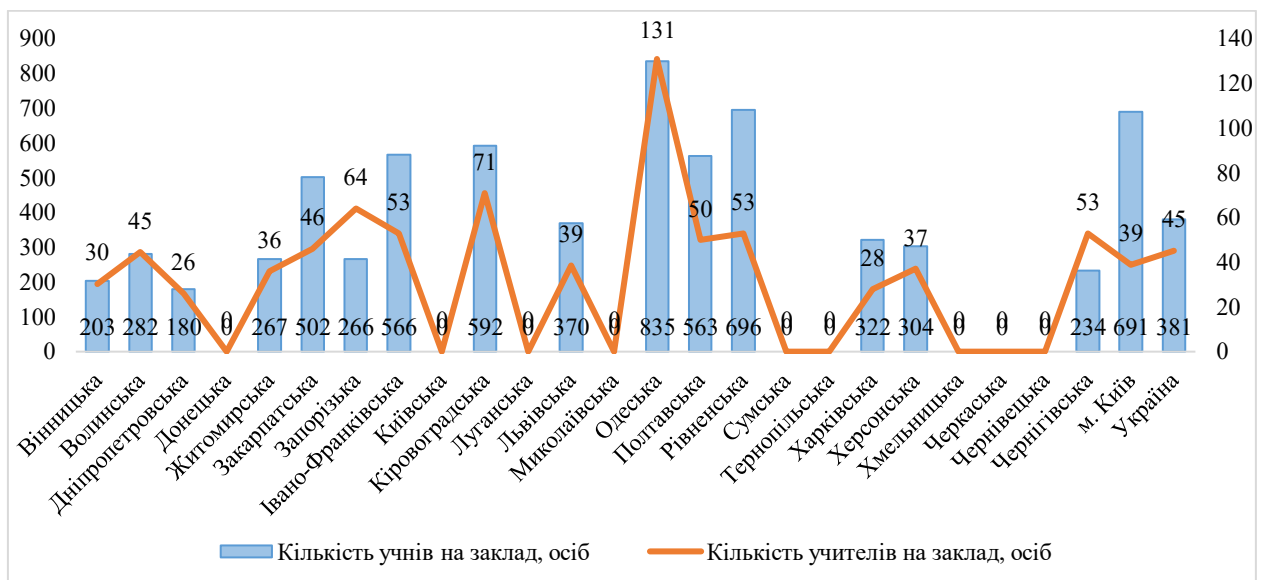

Рис. 15. Розподіл кількості учнів і вчителів на один науковий ліцей за регіонами на початок 2024/2025 н. р., осіб

Загалом по Україні один спортивний ліцей приймає на навчання 241 учня, а надають їм освітні послуги 44 учителя. У Дніпропетровській області найбільша кількість учнів (128 осіб) в одному такому закладі здобувають додатково спортивну освіту паралельно з загальною середньою, у Херсонській області таких учнів найменше (87 осіб). Проте, в цій області диспропорційна кількість учителів на один заклад освіти – 60 осіб. Натомість, у Полтавській області спостерігається протилежна тенденція – найменша кількість учителів на один заклад освіти (20 осіб), а учнів 318 осіб (рис. 16).

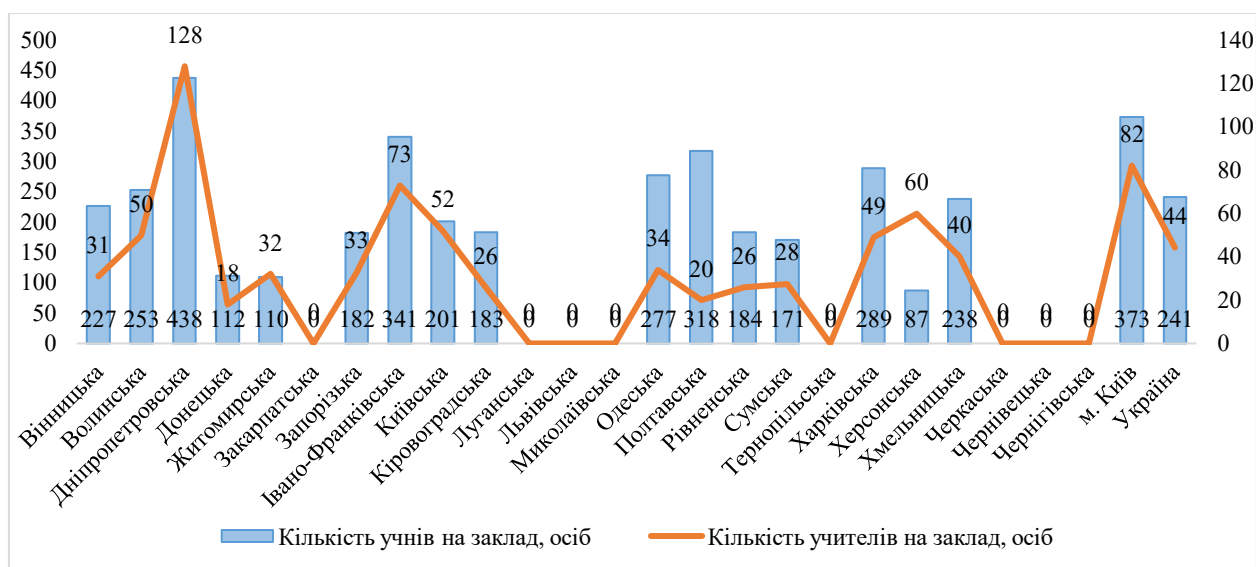

Рис. 16. Розподіл кількості учнів і вчителів на один спортивний ліцей за регіонами на початок 2024/2025 н. р., осіб

На початок 2024/2025 навчального року в Україні надавала освітні послуги лише одна школа соціальної реабілітації, у Запорізькій області. У ній навчалось 7 учнів і працював один учитель (рис. 17).

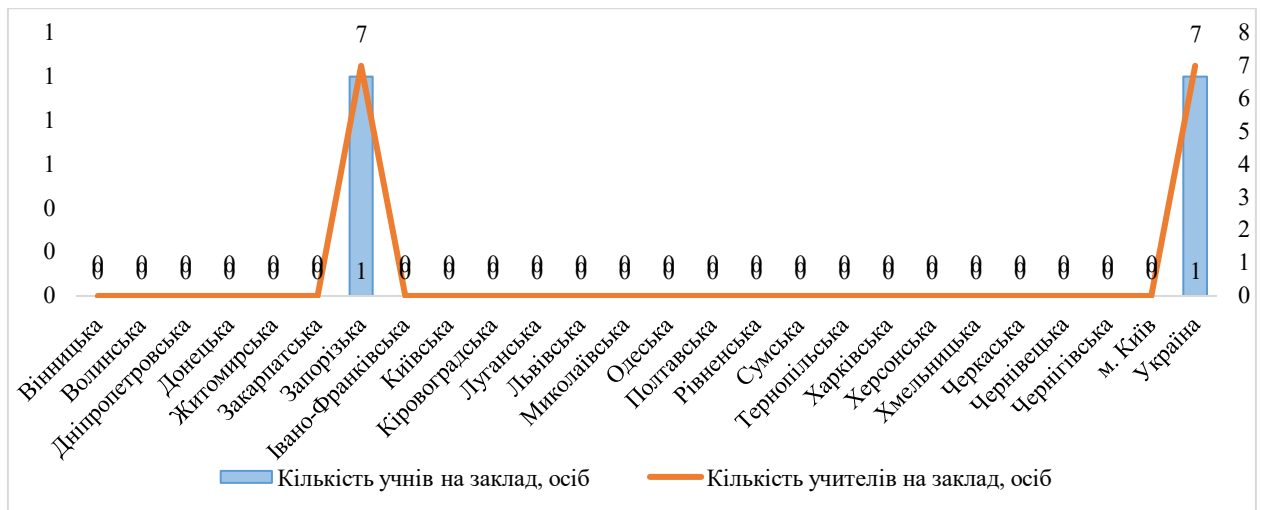

Рис. 17. Розподіл кількості учнів і вчителів на одну школу соціальної реабілітації за регіонами на початок 2024/2025 н. р., осіб

Таким чином, порівнюючи описані вище два показники, за типами закладів загальної середньої освіти (враховуючи спеціальні ЗЗСО), маємо наступне. Найбільш наповнюваними у середньому є військові ліцеї (446 осіб), другу позицію по наповнюваності посідають ліцеї з початковою школою та гімназією (440 осіб), на третьому місці наукові ліцеї (381 особа). Щодо забезпечення означуваних ЗЗСО учителями, інша картина. На першій сходинці рейтингу наукові ліцеї з найбільшою кількістю вчителів на один заклад освіти (45 осіб), на другій сходинці спортивні ліцеї (44 особи), третіми є військові ліцеї (38 осіб) (рис. 18).

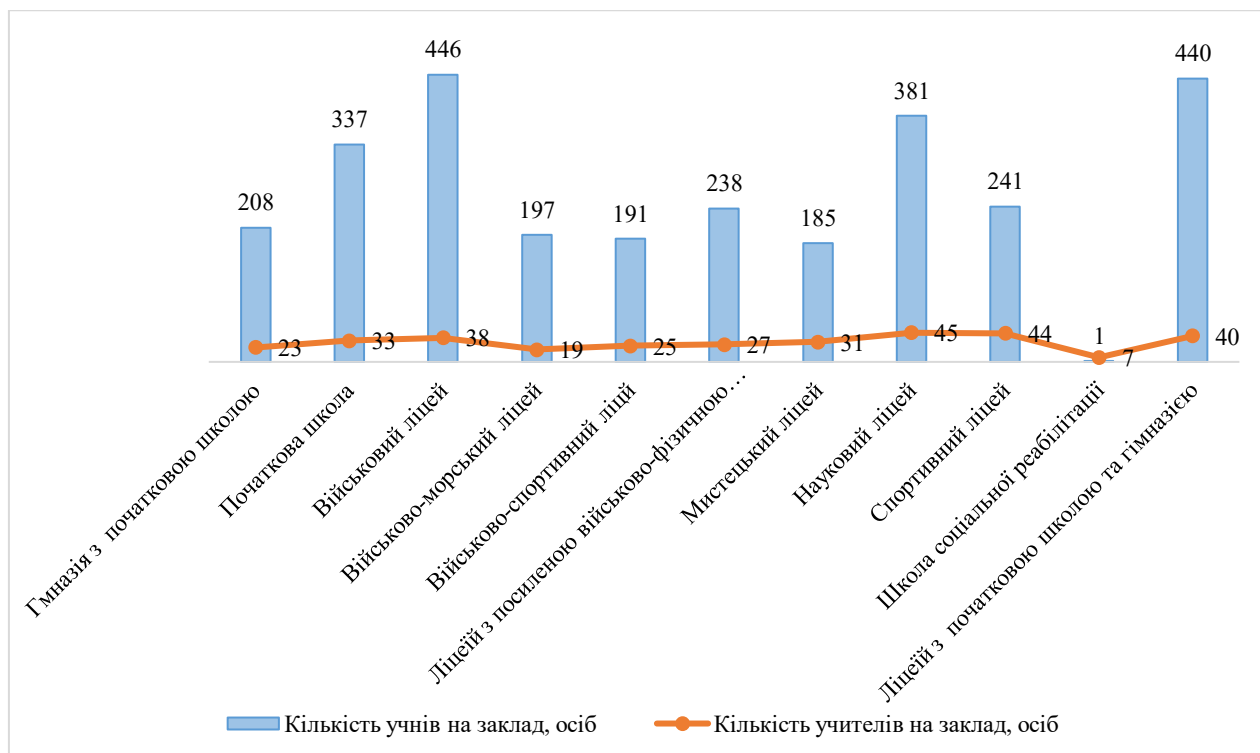

Рис. 18. Розподіл кількості учнів і вчителів на один заклад загальної середньої освіти (ураховуючи спеціальні ЗЗСО) певного типу за регіонами на початок 2024/2025 н. р., осіб

1.2. Динаміки мережі закладів загальної середньої освіти (ураховуючи спеціальні ЗЗСО) (за 2021/2022 та 2024/2025 навчальні роки)

За чотири останні роки кількість закладів загальної середньої освіти скоротилася на 12,2 %, а за останній рік – на 3,2 %, що більше за попередній рік у півтора рази (скорочення на 2,1 % між 2022/2023 та 2023/2024 навчальними роками) (рис. 19).

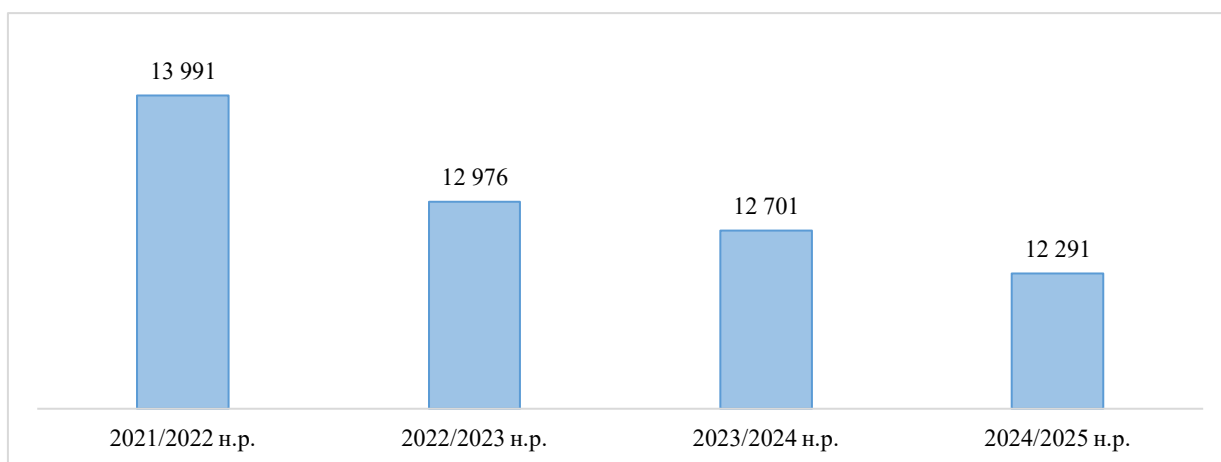

Рис. 19. Розподіл кількості закладів загальної середньої освіти (включаючи спеціальні ЗЗСО) за роками, од.

Динаміка зміни кількості закладів загальної середньої освіти (включаючи спеціальні ЗЗСО) за останній навчальний рік демонструє, що скорочення мережі закладів відбулося переважно за рахунок Запорізької області (-103 одиниці). Натомість, у Кіровоградській області (+2 одиниці) та м. Києві (+10 одиниць) кількість ЗЗСО включно зі спеціальними закладами освіти збільшилася (рис. 20).

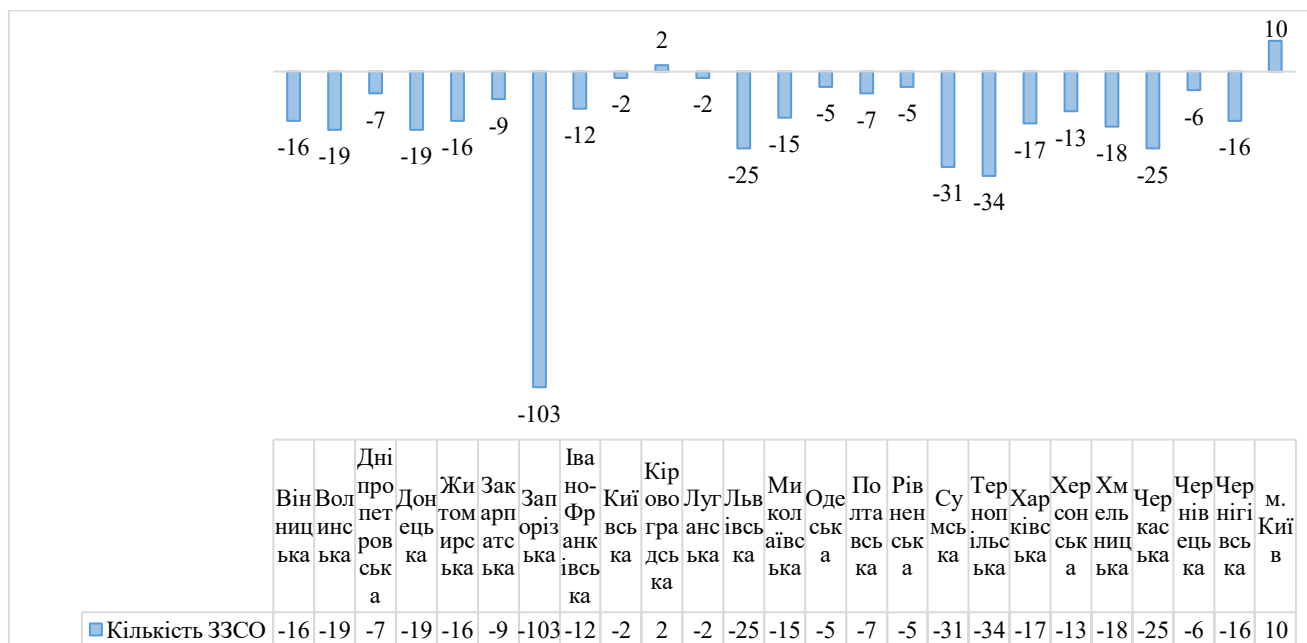

Рис. 20. Розподіл динаміки кількості закладів загальної середньої освіти (включаючи спеціальні ЗЗСО) між 2023/2024 та 2024/2025 навчальними роками, од.

Кількість учнів також демонструє скорочення на 10,7 % за чотири роки. За останній рік кількість учнів зменшилася на 4,2 %, що також більше, ніж за попередній рік (скорочення на 3,4 % між 2022/2023 та 2023/2024 навчальними роками) (рис. 21).

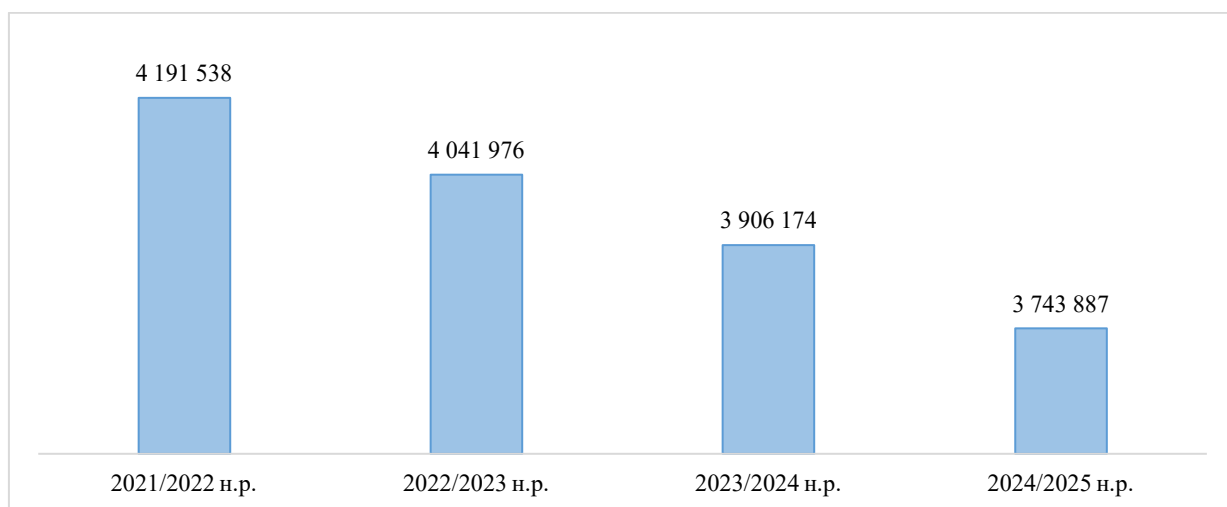

Рис. 21. Розподіл кількості учнів у закладах загальної середньої освіти (включаючи спеціальні ЗЗСО та учнів спеціальних класів) за роками, осіб

Кількість учителів (уключаючи сумісників) також демонструє зменшення протягом усіх досліджуваних років. Так, за останні чотири роки кількість учителів скоротилася на 12,4 %, за останній рік – на 2,4 % (рис. 22).

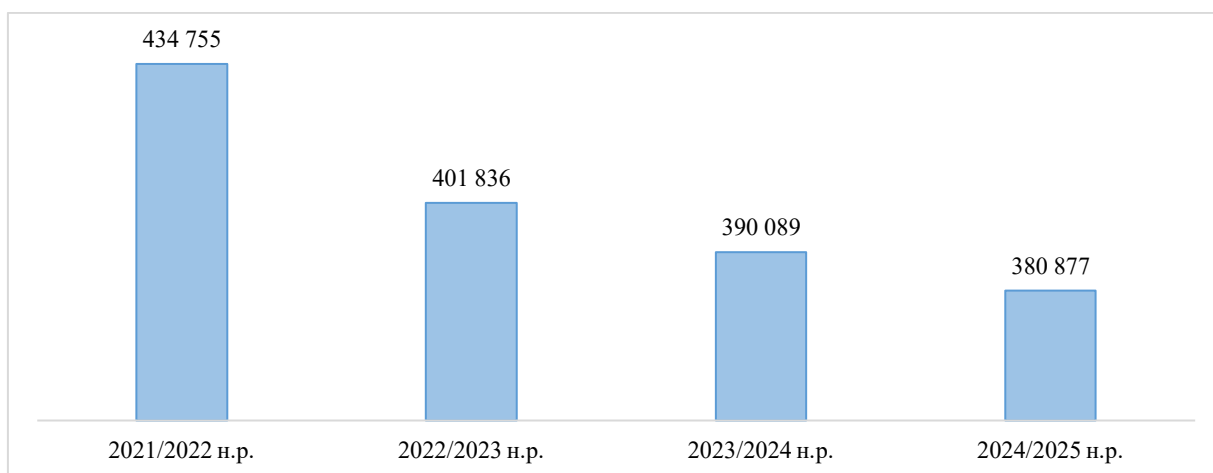
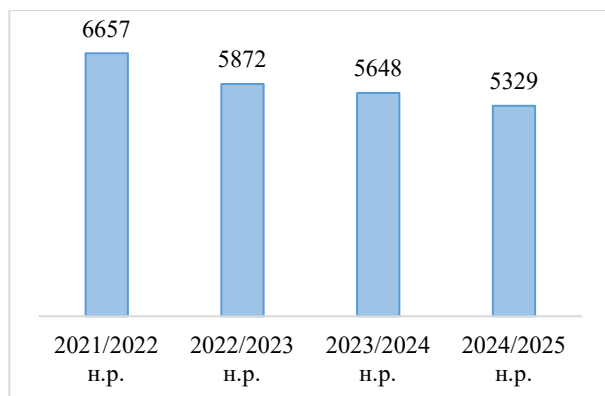

Рис. 22. Розподіл кількості вчителів (уключаючи сумісників) закладів загальної середньої освіти (включаючи спеціальні ЗЗСО) за роками, осіб

Аналізуючи динаміку кількості закладів загальної середньої освіти різних типів, маємо наступне.

За чотири останні роки кількість ліцеїв з початковою школою та гімназією скоротилася на 19,9 %, а за останній рік – на 5,6 %. Це рік продемонстрував прискорення процесу скорочення

Рис. 23. Розподіл кількості ліцеїв з початковою школою та гімназією за роками, од.

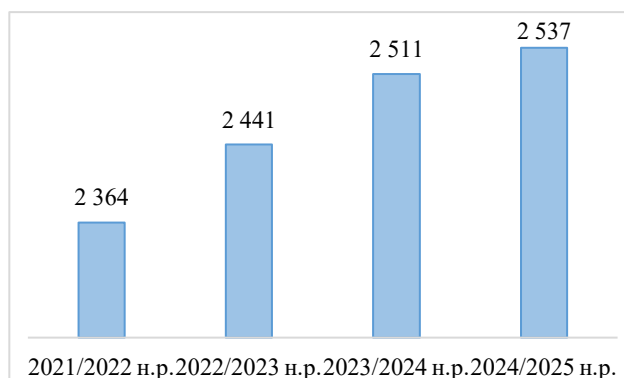

Рис. 24. Розподіл кількості гімназій з початковою школою за роками, од.

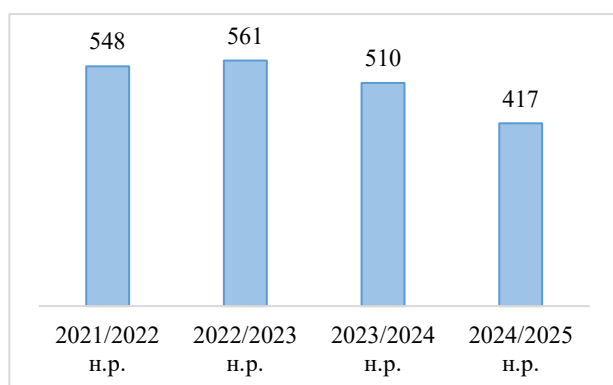

Рис. 25. Розподіл кількості початкових шкіл за роками, од.

мережі таких закладів освіти, оскільки між 2022/2023 та 2023/2024 навчальними роками кількість закладів скоротилася на 3,8 % (рис. 23).

За досліджувані роки кількість гімназій з початковою школою збільшилася на 7,3 %, за останній рік – на 1,0 %. У попередній рік ця цифра складала 2,9 % (між 2022/2023 та 2023/2024 навчальними роками). Ці цифри свідчать про сповільнення темпів утворення таких закладів освіти за останній рік (рис. 24).

Кількість відокремлених початкових шкіл скоротилася за чотири роки на 23,9 %. За останній рік цей показник склав 18,2 %, що більше за попередній рік у два рази (скорочення на 9,1 % між 2022/2023 та 2023/2024 навчальними роками) (рис. 25).

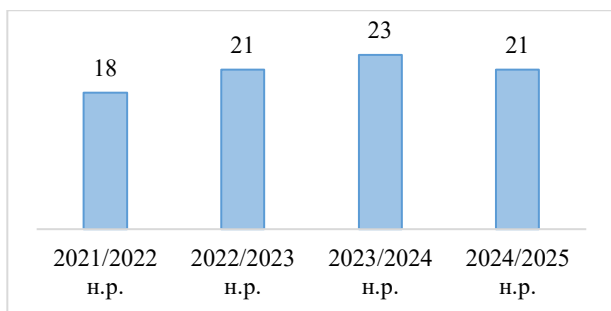

Рис. 26. Розподіл кількості ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою за роками, од.

Кількість ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою збільшилася за чотири останні роки на 16,7 %, досягши піку у 2023/2024 навчальному році. Проте, за останній рік спостерігаємо скорочення кількості відповідних ліцеїв на 8,7 % (рис. 26).

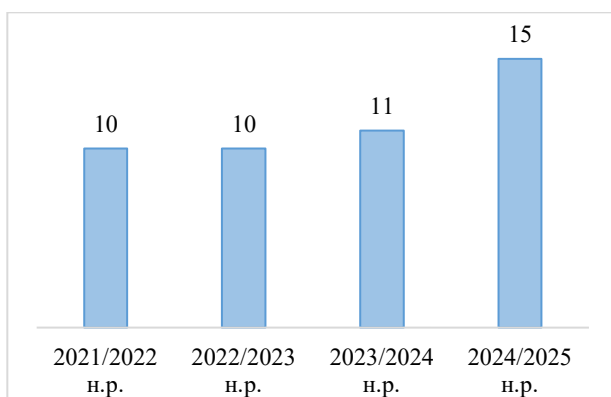

Рис. 27. Розподіл кількості мистецьких ліцеїв за роками, од.

Кількість мистецьких ліцеїв за останні чотири роки зросла на 50,0 %. Протягом 2021/2022 та 2023/2024 навчальних років кількість цих закладів залишалася практично незмінною. Стрімке зростання відбулося протягом останнього року – на 36,4 % (рис. 27).

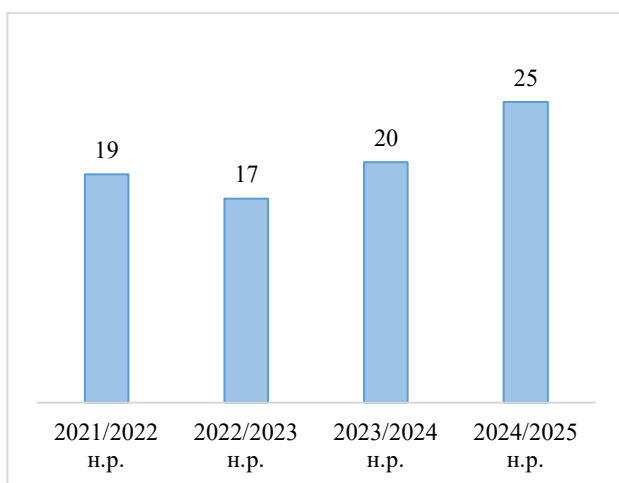

Рис. 28. Розподіл кількості наукових ліцеїв за роками, од.

Кількість наукових ліцеїв також збільшилася за чотири досліджувані роки на 31,6 %. Загалом відмічено «просідання» показника у 2022/2023 навчальному році, проте, у 2023/2024 навчальному році показник зріс і перевищив навіть 2021/2022 навчальний рік. Протягом останнього року кількість

відповідних ліцеїв зросла на 20,0 % (рис. 28).

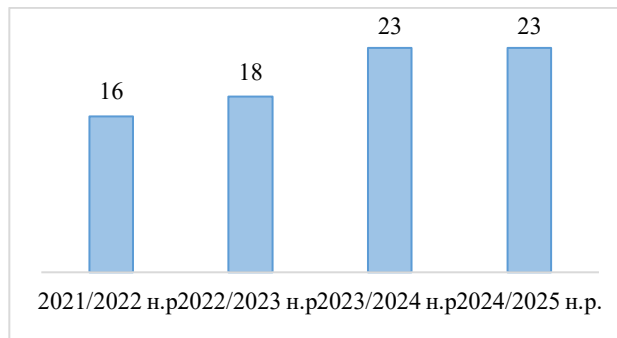

Рис. 29. Розподіл кількості спортивних ліцеїв за роками, од.

Кількість спортивних ліцеїв за чотири роки збільшилася на 43,8 %. Проте, за останні два роки цей показник стабілізувався на цифрі 23 одиниці (рис. 29).

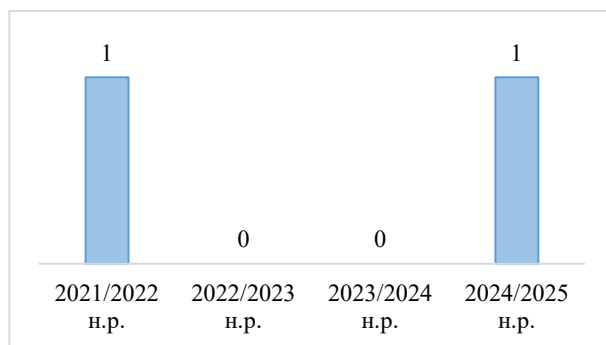

Рис. 30. Розподіл кількості шкіл соціальної реабілітації за роками, од.

Кількість шкіл соціальної реабілітації як в 2021/2022, так і в 2024/2025 навчальному році залишилася в кількості 1 одиниці, хоча два роки у проміжку між цими роками така школа не функціонувала. Таким чином, в останній рік поновила свою освітню діяльність (рис. 30).

Узагальнюючи динаміку мережі ЗЗСО (ураховуючи спеціальні заклади освіти) за останній навчальний рік маємо наступне. Ліцеї з початковою школою зазнали найбільшого скорочення (-319 од.). Скоротилася також кількість відокремлених початкових шкіл на 93 одиниці. Інші типи закладів продемонстрували збільшення кількості. Наприклад, за останній рік розпочали свою освітню діяльність 26 гімназій з початковою школою (рис. 31).

Яка динаміка кількості закладів загальної середньої освіти різного типу за регіонами, представлено в додатку 2.

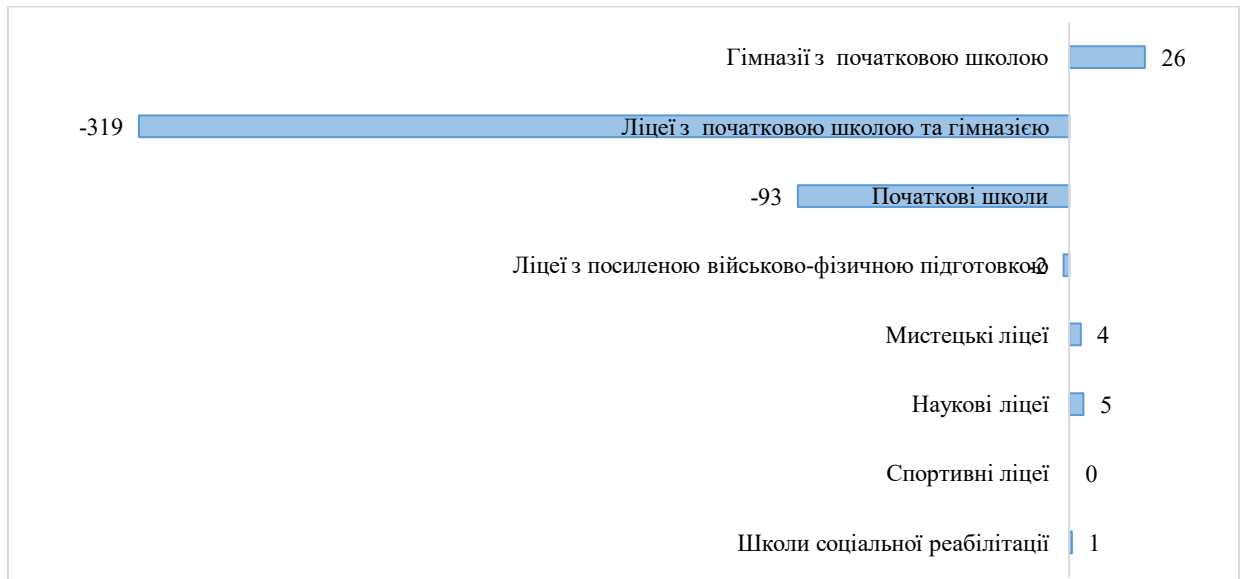

Рис. 31. Розподіл динаміки кількості закладів загальної середньої освіти (включаючи спеціальні ЗЗСО) за типами між 2023/2024 та 2024/2025 н. рр., од.

Як змінювалася протягом чотирьох останніх років наповнюваність ЗЗСО (включно зі спеціальними закладами освіти) та кількість учителів у цих закладах освіти спостерігаємо на наступній діаграмі. Кількість учнів на один ЗЗСО порівняно з 2021/2022 навчальним роком зросла у 2024/2025 навчальному році на 5 осіб. Натомість, протягом трьох останніх років спостерігається негативна динаміка. А саме, за два попередні роки відбулося зменшення кількості учнів на один ЗЗСО по 3 особи за рік (рис. 32).

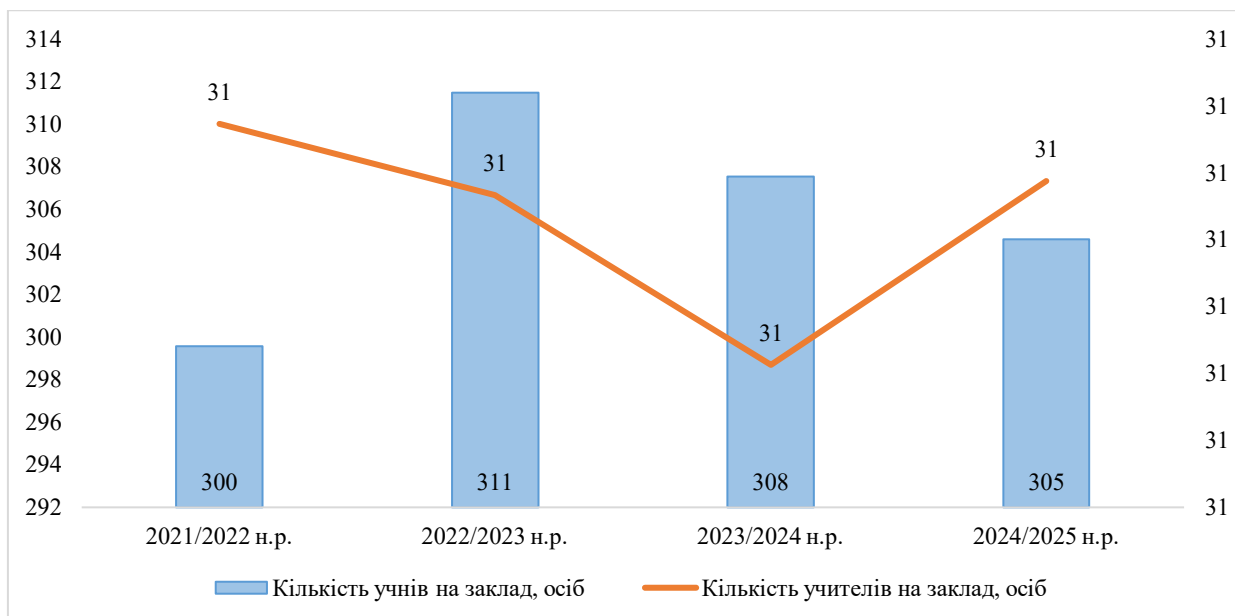

Рис. 32. Розподіл кількості учнів і вчителів на один заклад загальної середньої освіти (включаючи спеціальні ЗЗСО та учнів спеціальних класів) за роками, осіб

Як протягом чотирьох років, так і за останній рік збільшилася наповнюваність закладів загальної середньої освіти трьох типів: гімназії з початковою школою, початкові школи, наукові ліцеї. У закладах освіти інших типів кількість учнів на один заклад зменшилася. Наприклад, за останній рік наповнюваність відокремлених початкових шкіл (+10,2 %) та наукових ліцеїв (+10,1 %) продемонструвала найбільше зростання. Натомість, мистецькі ліцеї втратили значну кількість своїх учнів (-36,2 %) (рис. 33).

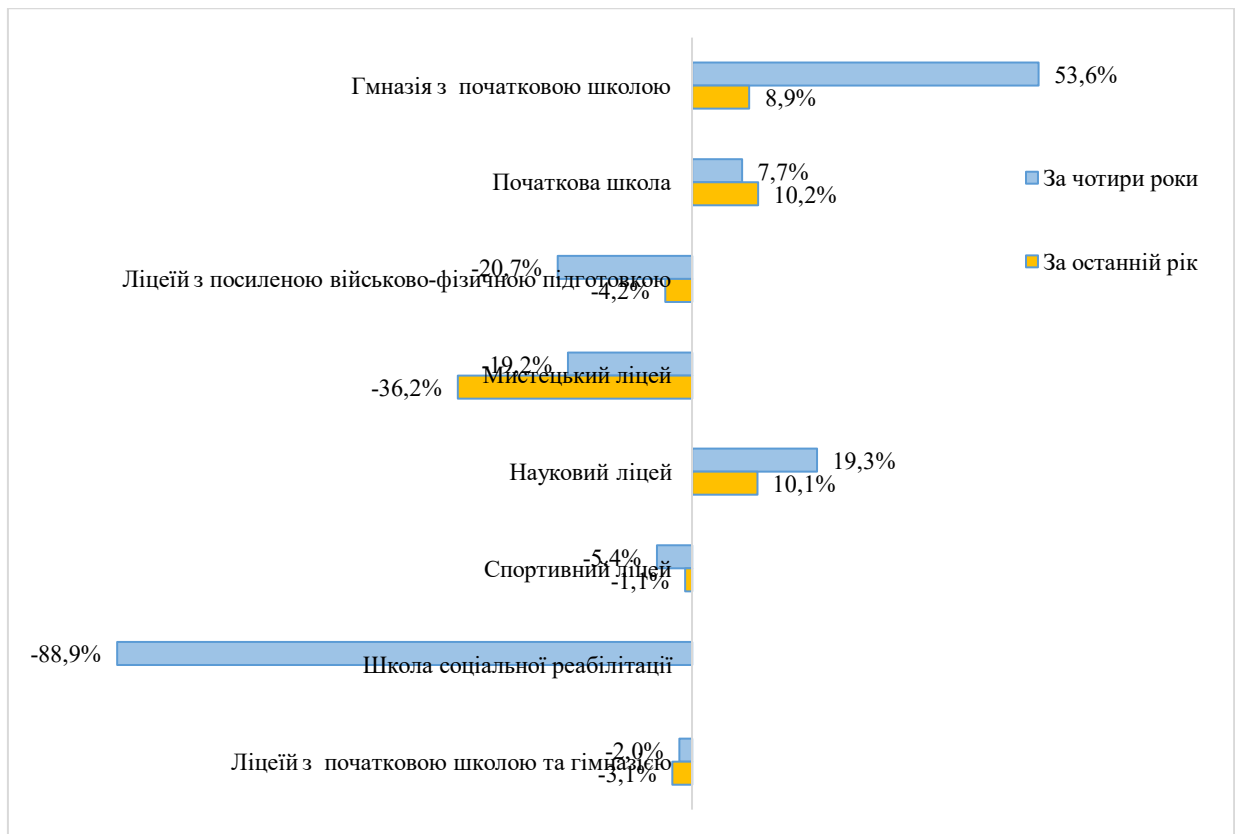

Рис. 33. Розподіл динаміки кількості учнів на один заклад загальної середньої освіти (враховуючи спеціальні ЗЗСО) певного типу за роками, осіб

Зміну кількості учнів на один заклад загальної середньої освіти певного типу протягом чотирьох останніх років можна побачити в таблиці 1.

Таблиця 1.

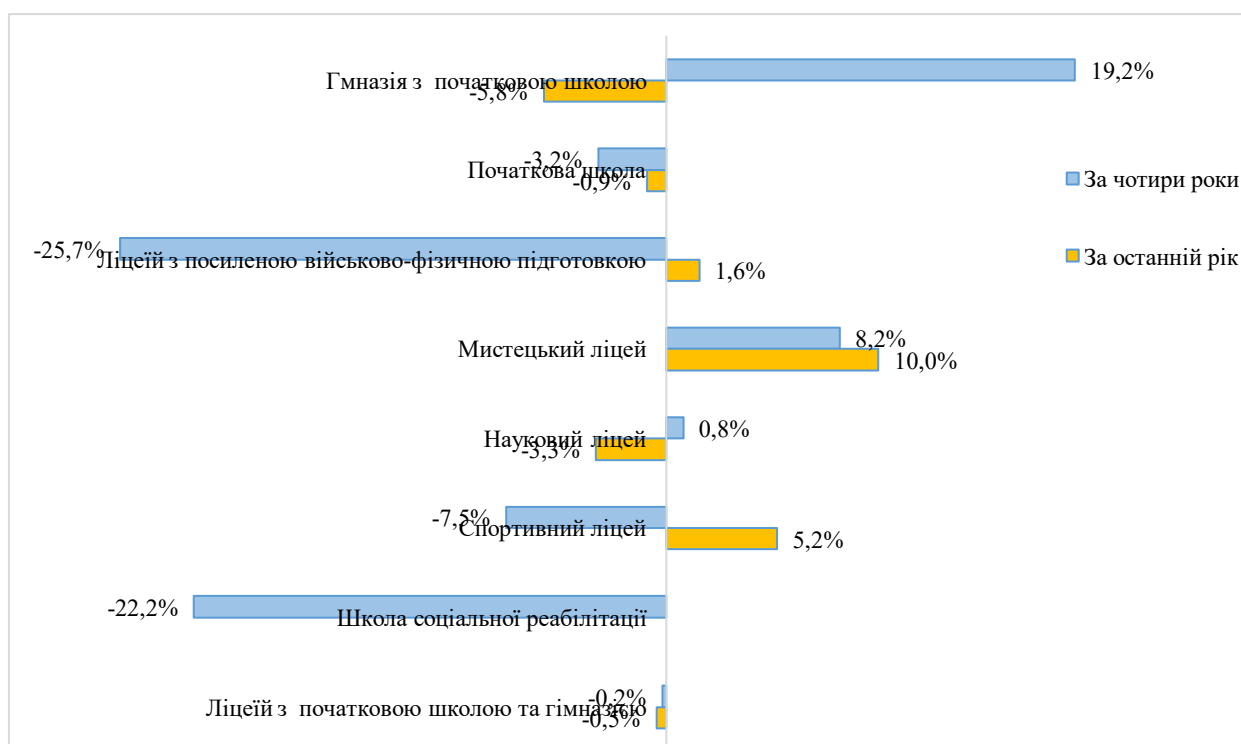
Розподіл кількості учнів на один заклад загальної середньої освіти (враховуючи спеціальні ЗЗСО) певного типу за роками, осіб

Навчальний рік	Типи закладів загальної середньої освіти (включаючи спеціальні ЗЗСО)
----------------	--

	Гімназія з початковою школою	Початкова школа	Ліцей з посиленою військово-фізичною	Мистецький ліцей	Науковий ліцей	Спортивний ліцей	Школа соціальної реабілітації	Ліцей з початковою школою та гімназією
2021/2022 н. р.	136	313	301	228	320	255	9	448
2022/2023 н. р.	171	327	260	232	356	249	0	462
2023/2024 н. р.	191	306	249	289	347	244	0	454
2024/2025 н. р.	208	337	238	185	381	241	1	440

За показником «кількість учителів на один заклад загальної середньої освіт певного типу» спостерігається інша картина. Наприклад, у гімназіях з початковою школою протягом чотирьох років кількість учителів на один заклад зросла на 19,2 %, за останній рік – зменшилася на 5,8 %. У ліцелях з посиленою військово-фізичною підготовкою навпаки, за чотири роки кількість учителів зменшилася на 25,7 %, за останній рік – зросла на 1,6 %.

(рис. 34).

**Рис. 34. Розподіл динаміки кількості учителів (уключаючи сумісників)
на один заклад загальної середньої освіти (враховуючи спеціальні ЗЗСО)
певного типу за роками, осіб**

Зміну кількості учителів на один заклад загальної середньої освіти певного типу протягом чотирьох останніх років можна побачити в таблиці 2.

Таблиця 2.

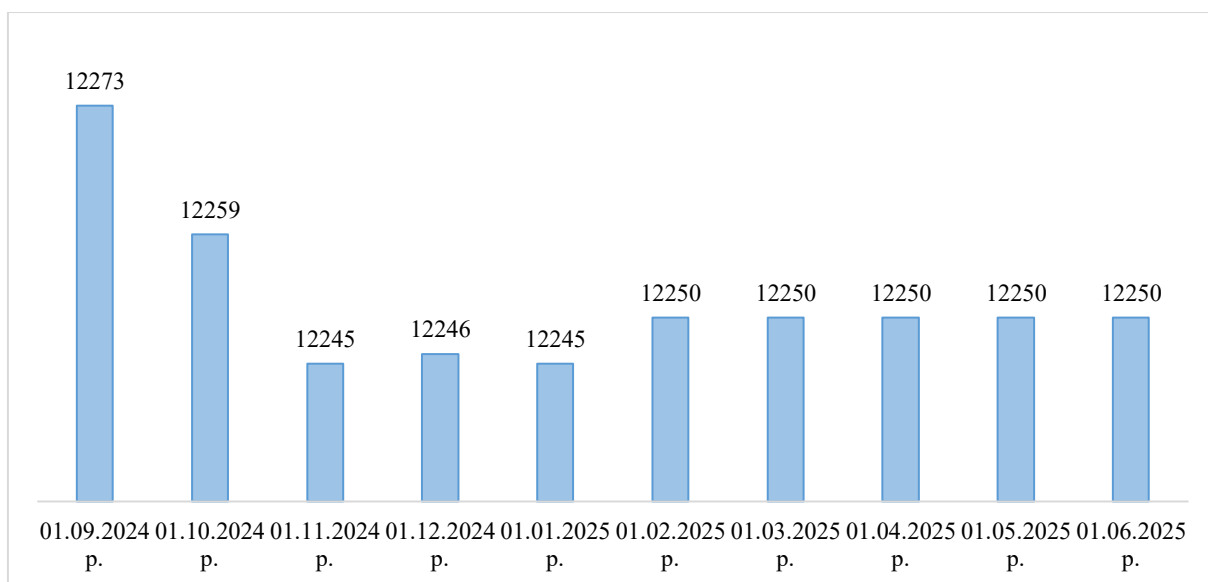
**Розподіл кількості учителів (уключаючи сумісників) на один заклад
загальної середньої освіти (враховуючи спеціальні ЗЗСО) певного типу
за роками, осіб**

Навчальний рік	Типи закладів загальної середньої освіти (включаючи спеціальні ЗЗСО)							
	Гімназія з початковою школою	Початкова школа	Ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою	Мистецький ліцей	Науковий ліцей	Спортивний ліцей	Школа соціальної реабілітації	Ліцей з початковою школою та гімназією
2021/2022 н. р.	19	34	36	29	45	48	9	40
2022/2023 н. р.	20	34	29	29	48	50	0	40
2023/2024 н. р.	21	33	27	34	44	47	0	40
2024/2025 н. р.	23	33	27	31	45	44	7	40

2. Огляд стану мережі закладів загальної середньої освіти, що функціонують і надають освітні послуги, за даними ДНУ «Інститут освітньої аналітики» у вигляді DashBoard²

2.1. Динаміки мережі закладів загальної середньої освіти, що функціонують і надають освітні послуги (за період з 01.09.2024 до 01.06.2025 року)

За даними DashBoard, протягом 2024/2025 навчального року відмічене зменшення кількості закладів загальної середньої освіти, які функціонують (фактично надають освітні послуги здобувачам освіти за різними формами) на 23 одиниці. Це зменшення відбулося фактично за п'ять місяців, починаючи з лютого 2025 року кількість ЗЗСО стабілізувалася на позначці 12 250 одиниць (рис. 35).

² У цьому розділі проаналізовано дані ДНУ «Інститут освітньої аналітики», які збираються департаментами (управліннями) освіти і науки обласних, Київської міської державної адміністрації у вигляді DashBoard

Рис. 35. Розподіл кількості закладів загальної середньої освіти, які функціонують (фактично надають освітні послуги здобувачам освіти за різними формами), за датами подання даних, од.

Незважаючи на скорочення кількості закладів загальної середньої освіти, які функціонують (фактично надають освітні послуги здобувачам освіти за різними формами), протягом навчального року кількість учнів у них збільшилася на 3,6 %. Збільшення відбулося переважно за перший місяць навчального року. Проте, починаючи з березня 2025 року спостерігаємо незначне зменшення кількості учнів (рис. 36).

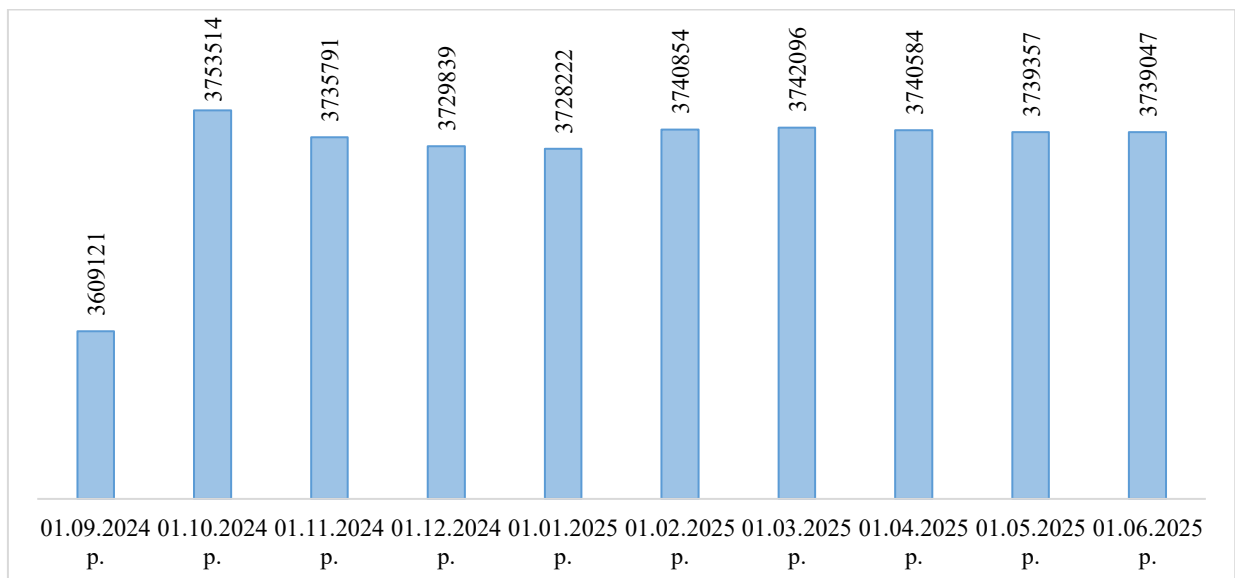

Рис. 36. Розподіл кількості учнів у закладах загальної середньої освіти, які функціонують (фактично надають освітні послуги здобувачам освіти за різними формами), за датами подання даних, осіб

Кількість учителів також збільшилася, але майже в двічі активніше (6,5 %) за кількість учнів. Також це збільшення відбулося в основному в перший місяць навчального року. І, за аналогією з учнями, незначне зменшення кількості учителів зафіксоване, починаючи з березня 2025 року (рис. 37).

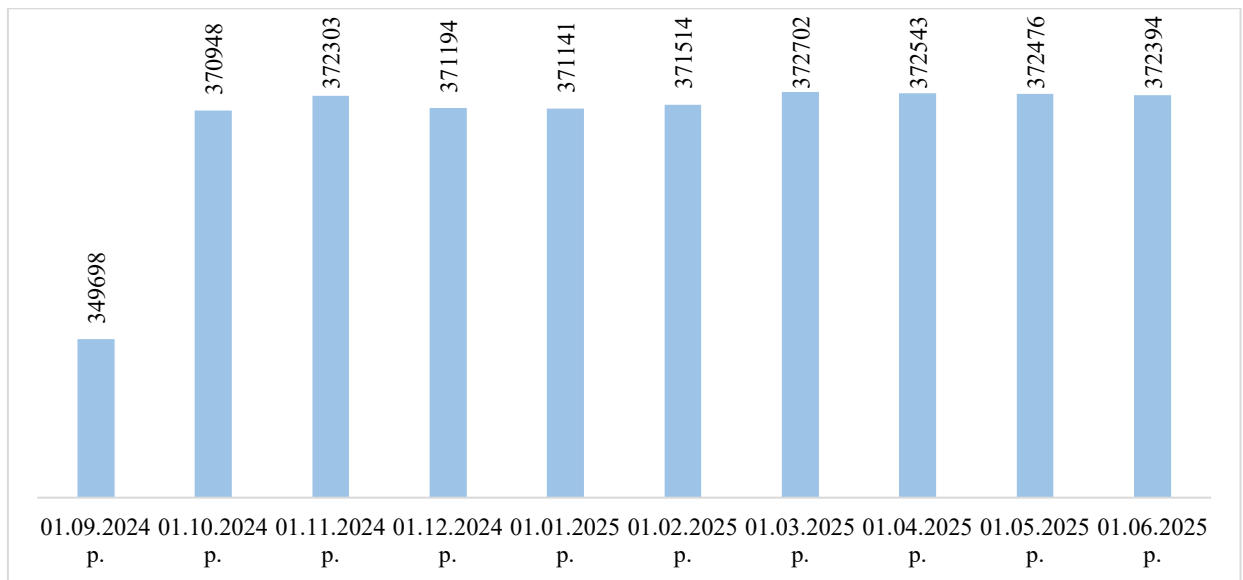

Рис. 37. Розподіл кількості педагогічних працівників (без урахування сумісників), які працюють у закладах загальної середньої освіти, що функціонують (фактично надають освітні послуги здобувачам освіти за різними формами), за датами подання даних, осіб

Протягом 2024/2025 навчального року на 2 особи зросло навантаження закладів загальної середньої освіти і на кінець навчального року фіксуємо у середньому 30 учнів на один заклад загальної середньої освіти. Зросла на 11 осіб протягом 2024/2025 навчального року й кількість учителів на один заклад освіти. За останніми даними (станом на 01.06.2025 року) цей показник становить 305 осіб (рис.38).

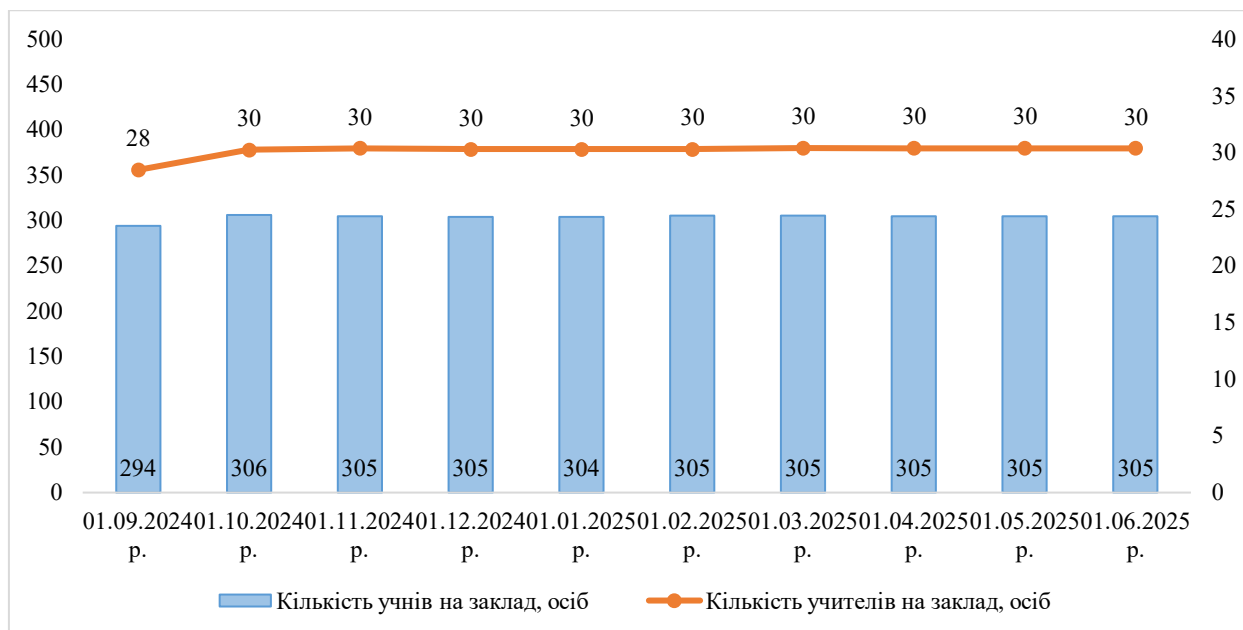

Рис. 38. Розподіл кількості учнів і педагогічних працівників (без урахування сумісників), які працюють на один заклад загальної середньої освіти, що функціонує (фактично надає освітні послуги здобувачам освіти за різними формами), за датами подання даних, осіб

2.2. Стан мережі закладів загальної середньої освіти, що функціонують і надають освітні послуги (станом на 01.06.2025 року)

Станом на 01.06.2025 року зафіксовано наступне. Найбільша кількість закладів загальної середньої освіти, які функціонують (фактично надають освітні послуги здобувачам освіти за різними формами), у Львівській області (1 076 од.), у Луганській області цей показник найнижчий (83 од.) (рис. 39).

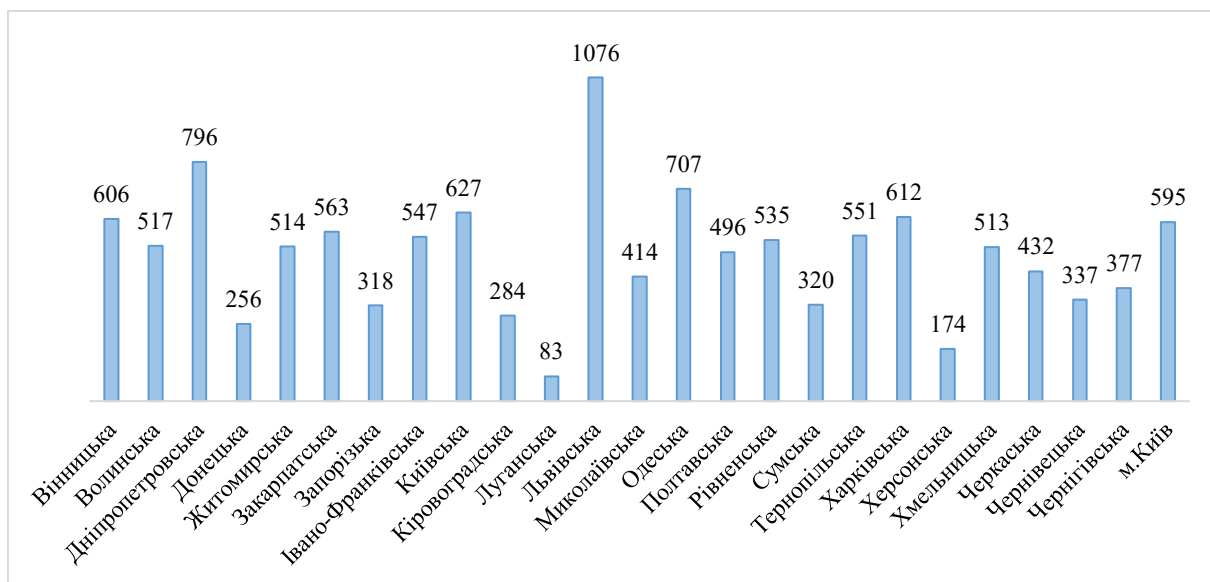

Рис. 39. Розподіл кількості закладів загальної середньої освіти, які функціонують (фактично надають освітні послуги здобувачам освіти за різними формами), станом на 01.06.2025 року, од.

Щодо учнів, які здобувають освіту в закладах загальної середньої освіти, які функціонують (фактично надають освітні послуги здобувачам освіти (за різними формами), то найбільша їх кількість на кінець 2024/2025 навчального року зафіксована в м. Києві (325 728 осіб), найменша – в Луганській області (20 010 осіб) (рис. 40).

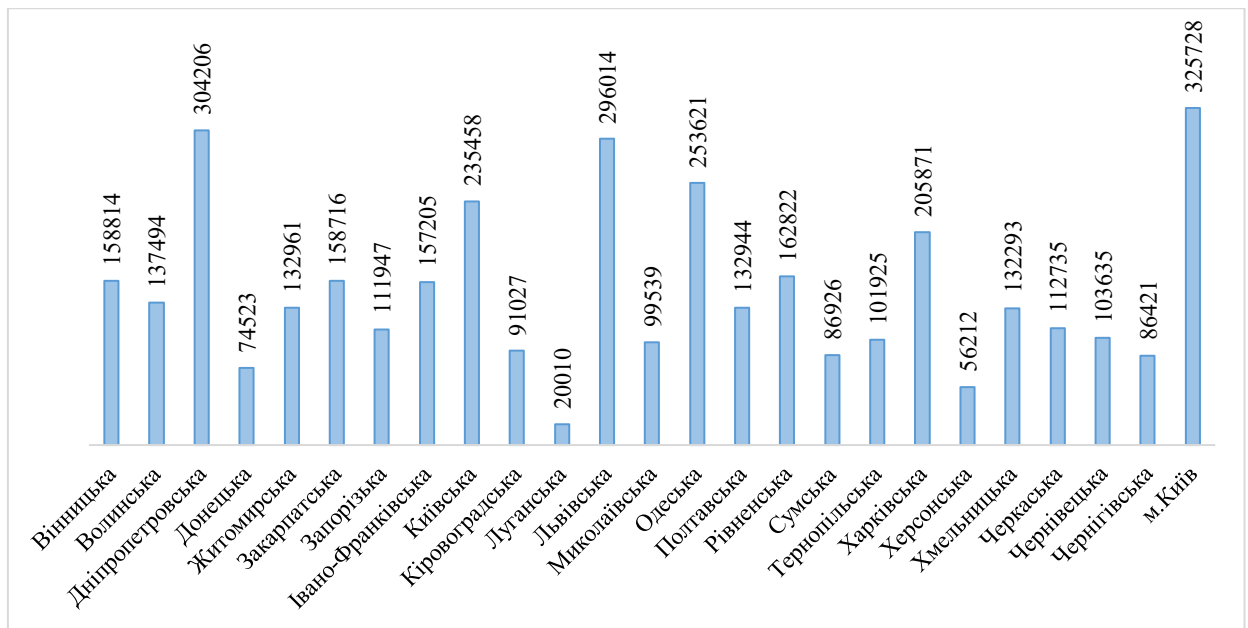

Рис. 40. Розподіл кількості учнів у закладах загальної середньої освіти, які функціонують (фактично надають освітні послуги здобувачам освіти за різними формами), станом на 01.06.2025 року, осіб

Найбільша кількість закладів загальної середньої освіти, які функціонують (фактично надають освітні послуги здобувачам освіти за різними формами), у Львівській області зумовила й найбільшу в цій області кількість учителів (31 177 осіб). Аналогічна ситуація й щодо Луганської області, де найменше вчителів працюють у найменшій кількості закладів загальної середньої освіти (1 457 осіб) (рис. 41).

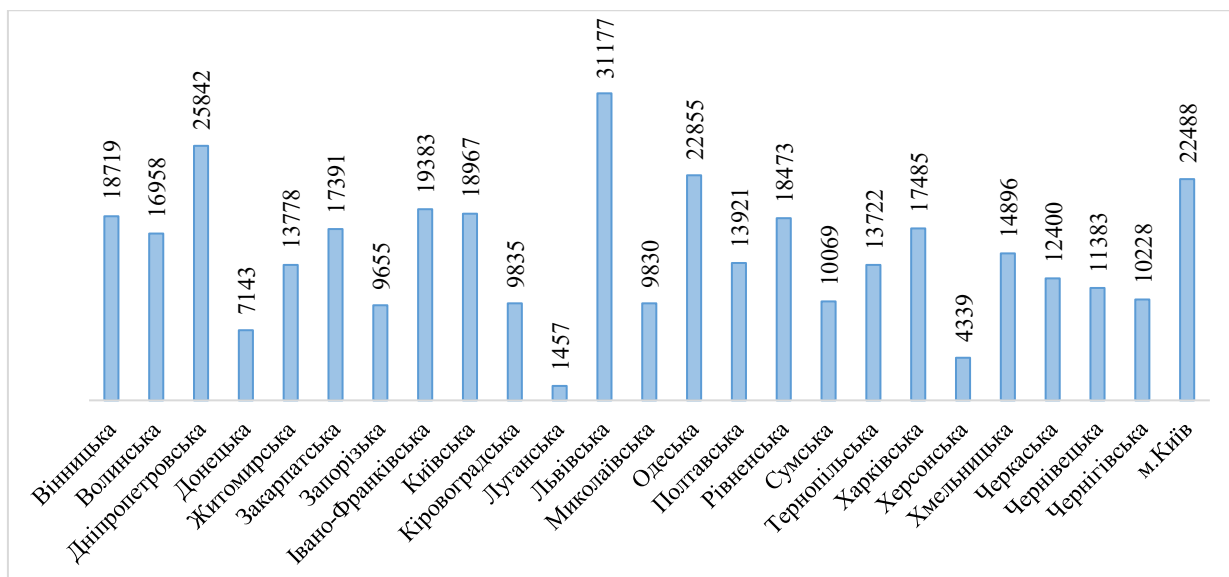

Рис. 41. Розподіл кількості педагогічних працівників (без урахування сумісників), які працюють у закладах загальної середньої освіти, що функціонують (фактично надають освітні послуги здобувачам освіти за різними формами), станом на 01.06.2025 року, осіб

Загалом по Україні у середньому 305 учнів відвідують один заклад загальної середньої освіти, який функціонує (фактично надає освітні послуги здобувачам освіти за різними формами) і 30 учителів (без урахування сумісників) працює в одному закладі освіти. Лідером за обома показниками є м. Київ, де у одному закладі загальної середньої освіти, який функціонує (фактично надає освітні послуги здобувачам освіти за різними формами), здобувають освіту 547 учнів і працюють 38 учителів (рис. 42).

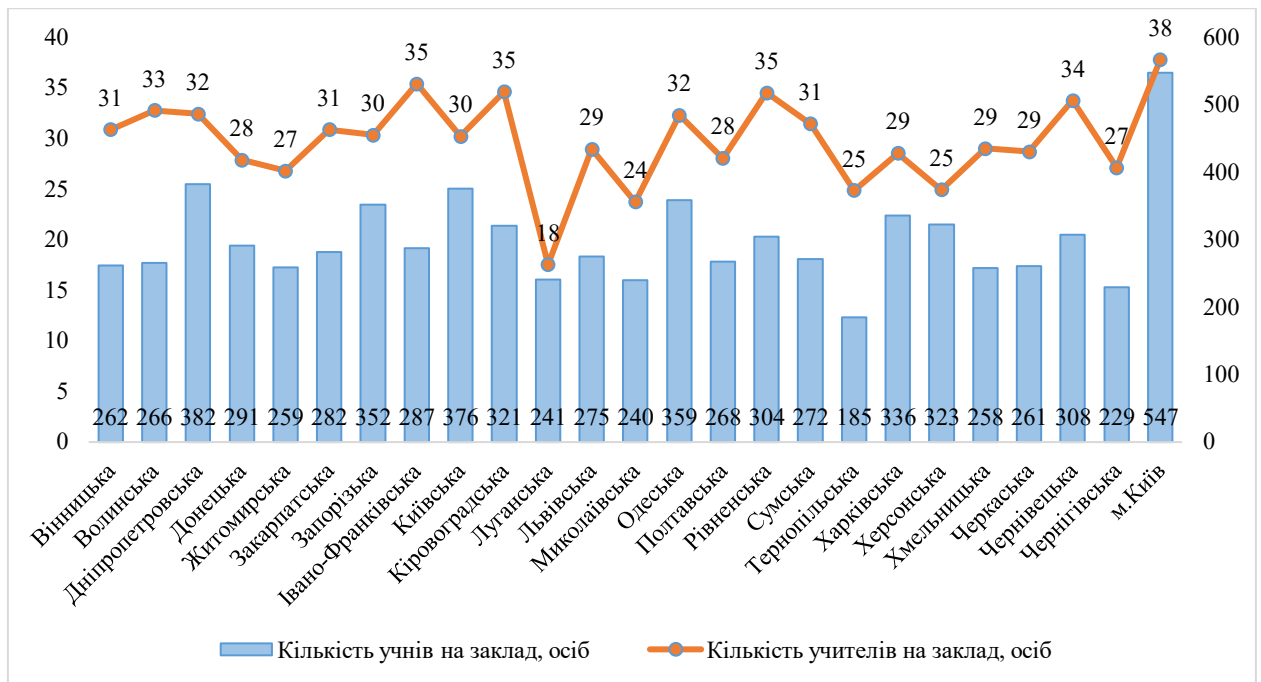

Рис. 42. Розподіл кількості учнів і педагогічних працівників (без урахування сумісників), які працюють, на один заклад загальної середньої освіти, що функціонує (фактично надає освітні послуги здобувачам освіти за різними формами), станом на 01.06.2025 року, осіб

Висновки

Моніторинг мережі закладів загальної середньої освіти, проведений відповідно до регіональних планів, засвідчив комплексні зміни, що відбулися у 2023/2024–2024/2025 навчальних роках.

- **Загальне скорочення мережі.** За останній рік кількість закладів загальної середньої освіти зменшилася на 410 одиниць (–3,2 %): з 12 701 закладу на початок 2023/2024 н. р. до 12 291 закладу на початок 2024/2025 н. р. Це скорочення є результатом реалізації регіональних планів оптимізації мережі, спрямованих на раціональне використання ресурсів, підвищення якості освітніх послуг та формування нового освітнього середовища.

- **Структурні зміни у складі мережі.** Попри загальне скорочення кількості закладів, відзначається зростання частки інноваційних типів освітніх установ. Так, кількість наукових ліцеїв збільшилася на 25,0 %, а кількість гімназій із початковою школою — на 1,0 %. Це свідчить про поступову трансформацію мережі відповідно до вимог реформи «Нова українська школа», а також про орієнтацію на створення сучасної профільної старшої школи.

- **Оптимізація як якісний процес.** Зміни в мережі не можна розглядати виключно як скорочення. Вони мають комплексний характер і відображають перехід від кількісного зростання до якісного розвитку. Створення наукових ліцеїв, формування гімназій, посилення ролі опорних шкіл спрямовані на підвищення ефективності освітньої системи та забезпечення рівного доступу до якісної освіти.

- **Регіональні відмінності.** Оптимізація мережі відбувається нерівномірно. В окремих областях скорочення є більш відчутним через демографічні фактори, внутрішню міграцію, безпекову ситуацію та стан освітньої інфраструктури. Це вимагає подальшого аналізу впливу змін на

доступність освітніх послуг у сільських територіях та громадах з обмеженою інфраструктурою.

- ***Соціальні виклики.*** Скорочення мережі створює додаткові виклики для забезпечення транспортної доступності та організації підвозу учнів до опорних закладів. У контексті воєнного стану це питання набуває особливої актуальності, оскільки безпосередньо впливає на реалізацію конституційного права кожної дитини на освіту.

- ***Аналітичний потенціал.*** Отримані результати моніторингу створюють підґрунтя для прийняття управлінських рішень як на національному, так і на регіональному рівнях. Вони демонструють необхідність системного підходу до планування мережі, який має враховувати не лише кількісні зміни, а й якість освітніх результатів, кадрове забезпечення, інфраструктурні можливості та специфіку регіонального розвитку.

Рекомендації

Для Міністерства освіти і науки України:

- Забезпечити поглиблений аналіз регіональних диспропорцій у доступності загальної середньої освіти, з урахуванням безпекової ситуації та демографічних змін.
- Посилити методичний супровід оптимізації мережі, зокрема щодо створення наукових ліцеїв та профільних шкіл.
- Розробити механізми моніторингу якості освітніх результатів в умовах трансформації мережі закладів.
- Забезпечити прозорість даних шляхом регулярного оприлюднення результатів моніторингу на національному рівні.

Для обласних військових адміністрацій:

- Продовжити реалізацію регіональних планів оптимізації мережі ЗЗСО з урахуванням демографічних і безпекових факторів.
- Забезпечити належний доступ учнів до освітніх послуг у громадах, де відбулося скорочення кількості закладів.
- Сприяти розвитку мережі ліцеїв і гімназій як основи для формування профільної старшої школи.
- Впроваджувати ефективні механізми підвозу учнів до опорних шкіл та закладів нового типу.

Додатки

Додаток 1

Розподіл кількості закладів загальної середньої освіти (включаючи спеціальні ЗЗСО) за типами та регіонами на початок 2024/2025 н. р.

Регіон	Типи закладів загальної середньої освіти, од.										
	Гімназії з початковою школою	Початкова школа	Військові ліцеї	Військово-морські ліцеї	Військово-спортивні ліцеї	Ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою	Мистецькі ліцеї	Наукові ліцеї	Спортивні ліцеї	Школи соціальної реабілітації	Ліцеї з початковою школою та гімназією
Вінницька	0	43				1	1	5	2		272
Волинська	147	17				1		2	1		270
Дніпропетровська	250	132				2		1	1		172
Донецька	38								1		173
Житомирська	120	23				1		2	1		299
Закарпатська	141	7				1		1			237
Запорізька	91	15				1		1	1	1	87
Івано-Франківська	124	3						1	1		224
Київська	107	14							1		225
Кіровоградська	39	19						1	1		109
Луганська	24	1				1					44
Львівська	268	6	1			1	1	3			370
Миколаївська	133	4					1				194
Одеська	91	38		1		2	1	1	1		314
Полтавська	110	2				2	1	2	2		253
Рівненська	90					1	1	1	2		214
Сумська	24	10	1			1	1		2		140
Тернопільська	180	2				1	1				196

Харківська	77	4				3	1	1	2		366
Херсонська	18	15						1	1		109
Хмельницька	126	3				1			1		220
Черкаська	43	5					1				201
Чернівецька	59				1	1					144
Чернігівська	87	3						1			190
м. Київ	58	51	1				5	1	2		306
Україна	2,537	417	3	1	1	21	15	25	23	1	5,329

**Розподіл динаміки кількості закладів загальної середньої освіти
(включаючи спеціальні ЗЗСО) за типами та регіонами між 2023/2024 та
2024/2025 н. рр.**

Регіон	Гімназії з початковою	Ліцеї з початковою	Початкові школи	Ліцеї з посиленою військово- мобільною підготовкою	Мистецькі ліцеї	Наукові ліцеї	Спортивні ліцеї	Школи соціальної реабілітації
Вінницька	-8	-5	-5	0	1	1	0	0
Волинська	-5	-6	-2	0	0	0	0	0
Дніпропетровська	42	-79	-8	0	0	0	0	0
Донецька	0	-14	-1	0	0	0	0	0
Житомирська	10	51	-56	0	0	0	0	0
Закарпатська	-2	-9	2	0	-1	0	0	0
Запорізька	-22	-37	-7	0	0	0	0	1
Івано-Франківська	-5	0	3	0	0	1	1	0
Київська	11	-13	5	0	0	0	0	0
Кіровоградська	2	8	-15	0	0	0	0	0
Луганська	0	-1	-3	0	0	0	-1	0
Львівська	-7	-19	0	0	1	2	0	0
Миколаївська	8	-23	-1	0	1	0	0	0
Одеська	1	-9	1	0	0	0	0	0
Полтавська	-2	-9	-5	0	0	0	0	0
Рівненська	-8	-5	-5	0	0	0	0	0
Сумська	4	-9	-4	-1	0	0	0	0
Тернопільська	-13	-15	-2	0	0	0	0	0
Харківська	1	7	-6	0	0	0	0	0
Херсонська	2	-8	-3	0	0	1	0	0
Хмельницька	-3	-31	0	0	0	0	0	0
Черкаська	-5	-17	1	0	1	0	0	0
Чернівецька	-7	0	-2	0	0	0	0	0
Чернігівська	23	-40	-1	-1	0	0	0	0
м. Київ	9	-36	21	0	1	0	0	0
Україна	26	-319	-93	-2	4	5	0	1